

JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA SAMOJEDINKOIRA

Suomen Samojedinkoirayhdistys ry

Hyväksytty rotujärjestön vuosikokouksessa 08.04.2006

SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt 01.06.2009

Sisällys:

1. YHTEENVETO.....	3
2. RODUN TAUSTA.....	4
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA.....	5
3.1 Rotujärjestö.....	5
3.2 Jalostustoimikunta.....	7
4. NYKYTILANNE.....	7
4.1 Populaation koko ja rakenne.....	7
4.1.1 Kanta Suomessa.....	7
4.1.2 Kanta ulkomailla.....	21
4.2 Luonne ja käyttöominaisuudet.....	22
4.2.1 Kasvattaja- ja omistajakyselyn tuloksia vuodelta 2005.....	23
4.2.2 Luonnetesti.....	23
4.2.3 Käyttöominaisuudet.....	26
4.3 Terveys	28
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	29
4.3.1.1 Lonkat.....	29
4.3.1.2 Silmät.....	33
4.3.2 Muita samojedinkoirissa tavattuja sairauksia	40
4.3.3 Samojedinkoiralla kirjallisuudessa kuvattuja sairauksia.....	43
4.4 Ulkomuoto.....	44
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA...46	
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA STRATEGIAT	46
6.1 Visio.....	46
6.2 Rotujärjestön tavoitteet.....	47
6.2.1 Populaation kokonaistila ja rakenne.....	47
6.2.2 Luonne.....	47
6.2.3 Käyttöominaisuudet.....	47
6.2.4 Terveys.....	47
6.2.5 Ulkomuoto.....	48
6.2.6 Osa-alueiden keskinäinen tärkeysjärjestys.....	48
6.3 Rotujärjestön strategiat.....	49
6.3.1 Populaatio ja sen rakenne.....	49
6.3.2 Luonne.....	49
6.3.3 Käyttöominaisuudet.....	50
6.3.4 Terveys.....	50
6.3.5 Ulkomuoto.....	52

	2
6.4 Mahdollisuudet ja uhat.....	52
6.5 Varautuminen ongelmiin.....	55
6.6 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi.....	56
7. TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA.....	56
8. LÄHTEET.....	58
9. LIITTEET.....	60

1. YHTEENVETO

Suomen Samojedinkoirayhdistys ry:n (SAMYN) jalostuksen tavoiteohjelmassa ovat terveys, rotumääritelmän mukainen luonne ja ulkomuoto tärkeimmät samojedinkoirajalostukselle asetetut tavoitteet.

Jalostuksen tavoiteohjelma on Suomen Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan määritelmän mukaan rodunjalostuksen keskeinen apuväline, jossa kuvataan ongelmia, asetetaan jalostuksen tavoitteet, suunnitellaan niiden toteutus ja seurataan niiden toteutumista.

Uusi jalostuksen tavoiteohjelma korvaa aikaisemman 1985 laaditun ohjelman kokonaisuudessaan. Tavoiteohjelma sisältää tietoa samojedinkoirarodusta, sen taustasta ja nykytilasta sekä rodunjalostukseen vaikuttavista taustatekijöistä.

Samojedinkoiranomistajien järjestäytymisen aste on korkea. Rotujärjestön jäsenmäärä on noin nelinkertainen verrattuna vuosittain rekisteröityjen koirien määrään. Näin ollen tiedotusta ja valistusta pystytään suuntaamaan suurimmalle osalle samojedinkoirankasvattajia ja -omistajia.

Ohjelman avulla pyritään siihen, että samojedinkoira tulevaisuudessakin säilyy sosiaalisena, monipuolisena, terverakenteisena seura- ja harrastuskoirana, jossa ei ole erikseen käyttö- ja näyttelylinjoja. Tavoitteet päämäärän saavuttamiseksi ovat yhtenäisen rotutyypin säilyttäminen, terveystutkimuksiin kannustaminen ja luonteiden seuranta. Jalostukselliset tavoitteet terveyden suhteen ovat silmäsairauksien vastustaminen, lonkkaniveldysplasian hallinta ja arkojen koirien karsiminen jalostuksesta.

SAMYN jalostustoimikunta valvoo tavoiteohjelman toteutumista ja ylläpitämistä, jotta kasvattajilla olisi tarvittavat tiedot rodun tilanteesta. Vuosittain seurataan sukusiitosprosentteja, terveystutkimusten toteutumista ja urosten jälkeläismääriä yhteenvetojen ja tilastojen avulla. Tavoiteohjelmaa päivitetään tarvittaessa ja viiden vuoden kuluttua ohjelman käyttöönottamisesta siihen tehdään yksityiskohtainen seurantaraportti. Tavoiteohjelmaan voidaan tehdä tarpeellisia teknisiä ja numerollisia muutoksia ja korjauksia jalostustoimikunnan ehdotuksesta hallituksen päätöksellä.

Asiasisältöä (tavoitteita ja strategioita) koskevat muutokset tehdään aina yhdistyksen yleisen kokouksen päätöksellä.

Tavoiteohjelma on kokonaisuudessaan luettavissa SAMYn internetsivuilla ja se on myös jäsenistön tilattavissa paperiversiona.

2. RODUN TAUSTA

Samojedinkoira on kotoisin Siperiasta ja rotu on saanut nimensä suomensukuiseen, uralilaiseen kielikuntaan kuuluvan samojediheimon mukaan. Samojediheimot olivat poropaimenia ja metsästäjiä; näihin olosuhteisiin soveltuviksi kehittyivät aikojen kuluessa heidän koiransakin.

Koiria arvellaan olleen kahta päätyyppiä. Eteläisimmät, porojen paimennukseen käytetyt koirat olisivat olleet pienempiä ja väriltään usein valkoisen lisäksi ruskean tai mustan kirjavia, luonteeltaan ärhäkempiä. Pohjoisempana asuvat metsästys- ja rekikoirat olisivat olleet kookkaampia ja väriltään puhtaan valkoisia, luonteeltaan lauhkeampia. Samojedinkoirat elivät kiinteässä yhteydessä ihmisperheisiinsä, nukkuivat isäntäväen kanssa ja lämmittivät samalla heitä pakkasöinä. Hyvä koira oli samojedille erittäin arvokas.

Englantilainen eläintieteilijä Ernest Kilburn-Scott vietti vuonna 1889 kolme kuukautta samojedien parissa ja toi mukanaan Englantiin Sabarka-nimisen urospennun (väriltään suklaanruskea) Arkangelin läheltä. Sabarka on vanhin nykyisten suomalaisten samojedinkoirien sukutauluissa esiintyvä esi-isä, noin 30 –35 koirasukupolvea taaksepäin. Kilburn-Scottit hankkivat Sabarkalle nartuksi kermanvärisen Whitey Petchoran ja näiden pennuista tärkein oli 1891 syntynyt narttu Neva. Se astutettiin Siperiasta tuotetulla, nimestään huolimatta lumivalkoisella Musti-nimisellä uroksella. Tästä pentueesta syntyi vuonna 1901 Englannin ensimmäinen samojedinkoira muotovalio Olaf of Oussa.

Musti – Whitey Petchora –yhdistelmästä varsinaisesti alkoivat valkoiset samojedinkoirat Englannissa. Nämä koirat ovat nykyisten esivanhempia suoraan alenevassa polvessa. Vuonna 1899 kahdeksan koiraa englantilaisen tutkimusmatkailija Jacksonin valjakosta päätyi Kilburn-Scottien kenneliin.

Seuraava tärkeä lisä rotuun tuli vuonna 1907, kun Kilburn-Scottit olivat saaneet kuulla, että Sydneyn eläintarhassa Australiassa oli samojedinkoirauros, myöhemmin nimeltään Antarctic Buck. Se oli silloisiin koiriin nähden kookas (53,3 cm), hohtavan valkoinen ja pystykorvainen. Sen turkissa oli hopean kimallusta, mutta kirsu, silmänympärykset ja huulet olivat vaaleat. Buckin parhaimpien pentujen emä oli Kviklene ja tämä yhdistelmä esiintyy myös nykyisten samojedinkoirien sukutauluissa.

Vuonna 1910 tuotettiin Venäjältä narttu Ayesha, joka on nykyisten koirien esiäiti tyttärensä Ch Nadan kautta. 1920-luvulla tuotettiin vielä viisi koiraa. Sen jälkeen ei rotuun ole saatu mitään lisää sen alkuperäisestä kotimaasta.

Rotumääritelmä vahvistettiin Englannissa vuonna 1909. Jalostuksen päämäärä oli tyypin yhtenäistäminen ja parhaiden ominaisuuksien esilletuominen. Muut turkinvärit paitsi valkoinen ja keksi hylättiin, samoin luppakorvat. Asia, jota alkuperäisestä rotumääritelmästä pyrittiin määrätietoisesti parantamaan, oli pigmentti.

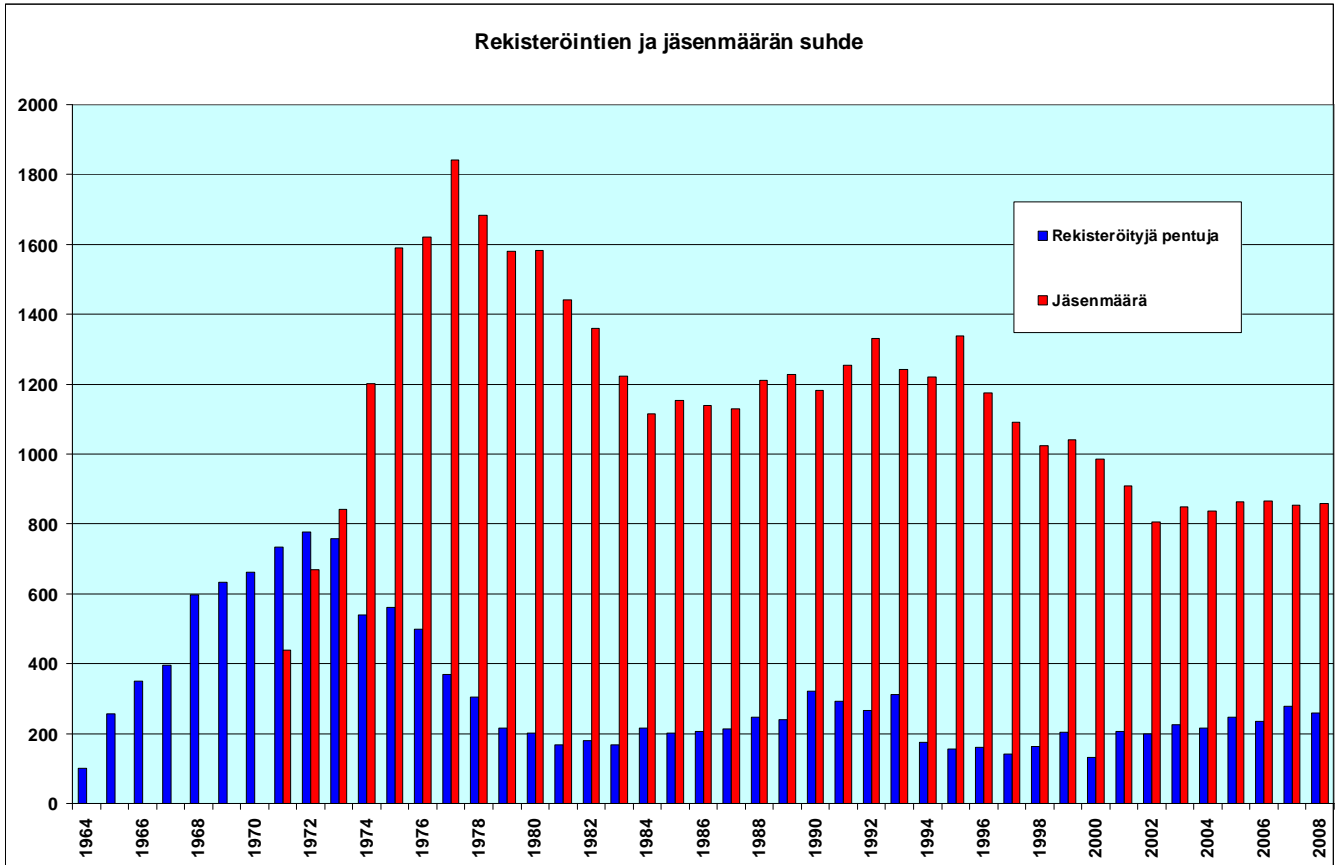
Ensimmäinen tätä alkuperää oleva suomalainen samojedinkoira oli seppä Veikko Löfmanin (Pajamiehen, myöhemmin Ahkion kennel) vuonna 1952 tuottama norjalainen narttu Ibur Sheila. Se oli Tanskassa astutettu Snowland Nicholaksella ja 11.9.1952 syntyi ensimmäinen nykyistä samojedinkoirakantaamme edustava pentue. Näihin koiriin pystymme jäljittämään lähes jokaisen nykyisistä suomalaisista samojedinkoirista aina 1980-luvun loppuun saakka. Rajojen aukeamisen jälkeen muualle Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin on rotuun tullut huomattava määrä jalostusmateriaalia ulkomailta.

1900-luvun alkupuolella maassamme oli pieni samojedinkoirakanta, jonka jälkeläisiä ei kuitenkaan säilynyt toisen maailmansodan yli.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

3.1 Rotujärjestö

Suomen Samojedinkoirayhdistys ry on perustettu Kouvolassa 15.5.1966. Yhdistys on ollut Suomen Kennelliiton jäsen vuodesta 1966 lähtien ja hyväksytty rotujärjestöksi 1968. Yhdistyksen jäsenmäärä kasvoi vähitellen ja saavutti huippunsa 1970-luvun alussa, jolloin samojedinkoirien rekisteröintiluvut lähestyivät 800 pentua vuonna 1972. Vuosikymmenen lopussa rekisteröintiluvut alenivat huomattavasti vakiintuen nykyiseen runsaaseen 200 pentuun vuosittain, mutta jäsenmäärä on silti pysynyt korkeana (noin 800 – 900) verrattuna rekisteröityjen pentujen määrään.

Ensimmäinen samojedinkoirien erikoisnäyttely järjestettiin 1969. SAMY järjestää vuosittain erikoisnäyttelyn eri puolilla maata. Koiria on viime vuosina esitetty noin sata kussakin näyttelyssä.

Yhdistyksen hallitukseen kuuluu vuosikokouksessa valitut puheenjohtaja sekä kuusi muuta jäsentä ja näille kuusi henkilökohtaista varajäsentä. Hallituksen puheenjohtajan toimikausi on yksi vuosi ja muiden jäsenten toimikausi kolme vuotta.

Vuodesta 1969 lähtien yhdistys on julkaissut neljä kertaa vuodessa ilmestyvää jäsenlehteä, Valkoturkkia, jonka painosmäärä on jo vuosien ajan vakiintunut 1000 kappaleeseen.

Rotujärjestöllä on kuusi rekisteröityä, omilla paikkakunnillaan eri puolella maata toimivaa jäsenjärjestöä, jotka hoitavat useasti rotujärjestön eri tapahtumien käytännön järjestelyt mm. erikoisnäyttelyn ja kilpailutapahtumien osalta. Lisäksi on kolme rekisteröimätöntä paikallisyhdistystä sekä valjakkourheiluun erikoistunut yhdistys.

3.2 Jalostustoimikunta

Rotujärjestön jalostustoimikunnan jäsenet valitsee hallitus. Jalostustoimikunnan toimikausi on periaatteessa jatkuva, muutoksia tehdään tarpeen vaatiessa. Jalostustoimikuntaan kuuluu sen puheenjohtaja ja kaksi tai kolme muuta jäsentä. Vaatimuksena on SKL:n jalostusneuvojan hyväksytysti suoritettu peruskurssi tai muutoin vastaava pätevyys.

Jalostusneuvonnan tehtävänä on neuvonta, tiedon kerääminen ja edelleen tiedottaminen. Toimikunta järjestää jalostustarkastuksia eri puolella maata, joiden toteuttamisesta vastaavat alueelliset yhdistykset. Jalostuksen ohjeena on, että kasvattajalla on valinnan vapaus ja vastuu kasvatustyössään. Jalostustoimikunta ylläpitää rotujärjestön pentulistaa. Listalle otetaan pentueet, joiden vanhemmat täyttävät rotujärjestön siitoskoirille asettamat vähimmäisvaatimukset (liite). Vuoden 2009 alusta ollaan kokeiltu nk. kakkoslistaa, jossa aivan kaikki vaatimukset eivät täyty.

Jalostustoimikunta kerää ja julkaisee rotujärjestön jäsenlehdessä kaikki SKL:stä saamansa samojedinkoirien terveystarkastustulokset lonkkien ja silmien osalta.

Rotujärjestö on myöntänyt kasvattajapalkintoa vuodesta 1979 lähtien. Palkinto on hyvin terveystarkastusperusteinen, kannustuksena korkea- ja tasalaatuista, tervettä samojedikasvatusta tekeville kasvattajille. Palkinto voidaan myöntää samalle kasvattajalle uudelleen seuraavista pentueista. Palkinnon on tähän mennessä saanut 12 kasvattajaa, joista kolme useamman kerran.

4. NYKYTILANNE

4.1 Populaation koko ja rakenne

4.1.1 Kanta Suomessa

Koko 1950-luvun Veikko Löfman piti samojedinkoirakasvatuksen tiukasti omissa käsissään, narttupentujen ostajille hän ei yleensä antanut rekisterikirjaa.

Vuosina 1952 – 1959 SKL rekisteröi yhteensä 43 samojedinkoiraa, vuosina 1960 – 1963 yhteensä 221 koiraa, vuonna 1964 saavutettiin jo sadan rekisteröinnin määrä.

Tästä samojedinkoirien rekisteröinnit lähtivät huimaan nousuun saavuttaen huippunsa 1972, jolloin rekisteröitiin 778 koira. Samojedinkoirasta oli tullut ”muotirotu”. rekisteröintimäärät pysyivät korkeina 1970-luvun lopulle saakka, jolloin ne alkoivat huomattavasti alentua, 1980 rekisteröitiin enää vain 201 koira. Rekisteröintimäärät ovat sen jälkeen vakiintuneet noin 200 koiraan vuodessa, muutamaa laskua ja nousua lukuun ottamatta.

1980-luvun puoliväliin saakka rotu maassamme koostui pääosin pohjoismaisista koirista. Karanteenirajojen poistuttua kasvattajat alkoivat tuoda uutta siitosmateriaalia muualta Euroopasta ja Pohjois-Amerikasta. Suomesta on myös viety runsaasti koiria ympäri maailmaa. Eestin samojedikanta perustuu osin suomalaiseen koiramateriaaliin.

Samojedinkoirien tehollinen populaatio ei ole kovin suuri Suomessa. Tehollinen populaatio kuvaa rodussa geenipohjan laajuutta. Se on niiden yksilöiden lukumäärä, jotka siirtävät erilaisia geeniversioita eli alleeleja seuraavaan sukupolveen. Perimän monimuotoisuuden vaikuttaa se, mitä yksilöitä käytetään jalostukseen ja myös käytön määrä. Pienessä populaatiossa on uhkana muuntelun häviäminen eli geenit homotsygoituvat. Geenien kaksinkertaistuksessa (homozygoituessa), kaksinkertaistuvat myös vikoja ja sairauksia aiheuttavat perintökijät. Populaation monimuotoisuuden vuoksi olisi tärkeää, että mahdollisimman monia perusvaatimukset täyttäviä uroksia sekä narttuja käytettäisiin jalostukseen tasaisesti. Näin jalostuspohjaa saataisiin laajenemaan. Tehollinen populaatiokoko (N_e) lasketaan kaavalla:

$$N_e = 4 \times N_m \times N_f / (N_m + N_f)$$

Kaavassa **N_m** tarkoittaa jalostukseen käytettyjen urosten lukumäärää ja **N_f** vastaavaa narttujen lukumäärää. Minimissään tehollisen populaation tulisi olla noin 200 koira. Kaavassa on kuitenkin huomioitava, että se kuvaa ideaalipopulaatiota, jossa paritukset ovat sattumanvaraisia ja koirat eivät ole sukulaisia keskenään. Näin ollen kaava antaa aina huomattavan yliarvion todellisesta tilanteesta.

Kaavan avulla voidaan laskea samojedinkoirien tehollinen populaatio sukupolven (4 vuotta) ajalle. Vuosina 2005 - 2008 neljän vuoden tehollinen populaatio on vaihdellut välillä 198 - 232 ja suuntaus on ollut nouseva. Etenkin käytettyjen urosten ja narttujen välinen suhde on parantanut niin että vuonna 2008 132 käytettyä narttua kohden käytettiin 108 eri urosta (lähde: KoiraNet jalostustietojärjestelmä).

Suurinta osaa samojedinkoirista ei koskaan käytetä siitokseen. Joitakin uroksia on käytetty kannan kokoon nähden liikaa (nk. matadoriurokset). Sukusiitosaste ei saisi koskaan kasvaa enempää kuin 1 %

sukupolvessa, sillä oletuksella, että tehollinen populaatio on vähintään 50 yksilöä. Koska samojedinkoiriin ei ole risteytetty muita rotuja, sukusiitosaste tulee väistämättä nousemaan vuosikymmenten aikana, koska jokainen koirarotu on suljettu populaatio. Tärkeää olisi kuitenkin pitää sukusiitosasteen nousu mahdollisimman hitaana ja käyttää mahdollisuuksien mukaan eri sukuisia tuontikoiria. Tuontikoiriin liittyy kuitenkin riski, koska niiden taustalla olevia linjoja ja niihin mahdollisesti liittyviä terveysriskejä ei tunneta. Jos käytetään suku- ja linjasiitosta, koirien sukulaisuusaste rodussa kasvaa nopeasti ja vaihtoehtoisia alleeleja katoaa perimästä lopullisesti yksilöiden alkaessa olla monilta osin homotsygootteja. Samalla kadotetaan mahdollisuus rodunjalostukseen. Jos kaikilla on sama perimä, ei ole vaihtelua, ja muutokset ovat mutaatioiden aiheuttamia. Mutaatiot ovat usein haitallisia yksilölle. Onneksi tähän on kuitenkin vielä pitkä matka, kunhan geenipooli pidetään mahdollisimman laajana.

Rekisteröinti-yhteenveto vuosilta 2001-2008

Vuosi	rekisteröinnit	pentueita	tuonnit	kasvattajat	isät	emät	vuoden tehollinen populaatio	sukusiitosprosentti
2001	207	41	4	34	31	41	71	2,98
2002	200	40	1	31	32	40	71	3,80
2003	223	41	2	32	27	41	65	3,03
2004	217	41	7	30	29	41	68	2,30
2005	246	43	7	37	29	43	69	2,12
2006	235	42	4	32	30	42	70	2,12
2007	279	47	4	40	35	47	80	2,35
2008	260	46	9	33	39	46	86	1,72

SAMY on neuvotellut Helsingin Yliopistolla toimivan professori Hannes Lohen tutkimusryhmän kanssa samojedinkoirien genomien monimuotoisuuskartoituksen tekemisestä. Kunhan tutkimus saadaan vietyä loppuun, tullaan saamaan tieteellistä näyttöä siitä, kuinka monipuolinen on suomalainen samojedipopulaatio perimäinekseltään. Jo valmiiksi saatujen tulosten perusteella vaihtelua ei näyttäisi olevan kovin runsaasti. Esimerkiksi monet tutkituista yksilöistä ovat homotsygootteja erään alleelin suhteen (49 %). Vaikka sukutauluissa näkyisikin vain vähän samojen koirien nimiä, ei tämä takaa todellista monimuotoisuutta rodun sisällä jos lähtötilanne on se, ettei suurta vaihtelua ole saatu edes tuontikoirien avulla. Kunhan kaikki kartoitustulokset saadaan, jalostustoimikunta voi antaa uusia suosituksia saamansa informaation perusteella.

Uros -syntymävuosi	Pentueita	Astutettujen narttujen lukumäärä	Pentuja	Valojälkeläisiä	Siitokseen käytettyjä jälkeläisiä ensimmäisessä / toisessa polvessa
Samarite Imperial Prince -98	7	6	37	11	8 / 125
Elliance Earl of Adventurer -91	11	11	58	11	10 / 124
Hipsway Snowy Miracle of Karasea -92	7	7	43	1 KVA	11 / 123
Petsamo Royal Ima Barka -97	9	9	54	1	14 / 117
Karazoe Snow Trapper -88	2	2	15	7	6 / 93
(Sam-Way's) Puttinontheritz -90	4	4	25	2	4 / 67
Vanderbilt's Tug O'War -03	5	5	25	4 + 1 KVA	7 / 66
Trailbreaker's Ceb -79	8	7	44	1	6 / 66
Kaissa Brutus The Great -81	1	1	8	4	3 / 66
Moonsong Quintsns O'Whytewynd -02	1	1	3	2	2 / 65
Blåkanniboda's Blå Inge Internet -99	2	2	14	0	3 / 56
Karazoe Snow Moon Light -87	11	11	54	5	6 / 50
Aiko Von Meronhlar -97	1	1	6	5	3 / 48
Dasha's Rio Grande -91	3	3	16	5	3 / 46
Vild-Hussens Gagarin -98	1	1	7	2	3 / 46
Anatina Voyage-Voyage -99	6	6	38	6	6 / 44
Samkota's Sabre of White Gold -02	1	1	6	1	3 / 38
Pyles of Smiles California Breeze -99	10	8	39	0	2 / 38
Nikara Lord Leon of Zoox -89	5	4	23	2	4 / 32
Vitkind's Gizzmo -99	2	2	14	4	3 / 28
Even Moon Shadow of Karasea -89	1	1	5	1	1 / 22
Cabaka's Mister Hodja of Apollon -99	1	1	1	1	1 / 15
Mato-Wa-Ye-He Chief of Iroquoise -88	1	1	6	1	2 / 12
Moonlighter's Grandstander -00	1	1	1	1	1 / 10
Whitebear Degli Alti Castagni -02	4	4	19	1	1 / 10
Credimi Marcantonio -00	3	3	18	3	1 / 9
Sam-Ways From Josie-Teryky Le Lotha -05	3	3	23	1	1 / 7
Blue Sky's Dapper Dan -87	4	4	25	0	1 / 6
Falco Del Colle Ombroso -01	2	2	12	0	1 / 6
Petschora's E-Bosse -93	3	3	13	0	1 / 6

Uros -syntymävuosi	Pentueita	Astutettujen narttujen lukumäärä	Pentuja	Valiojälkeläisiä	Siitokseen käytettyjä jälkeläisiä ensimmäisessä / toisessa polvessa
Slåboda's Quite Impossible -05	2	2	12	1	1 / 6
Polar Jedi's Batian Ragg -98	1	1	7	4	1 / 5
Holly's Frozen Tundra -06	2	2	10	2	1 / 3
Monalyto Blazn A Trail -05	1	1	9	1	1 / 3
Polar Mist Royal Crown Cola -98	5	5	27	1	1 / 2
Andy Karhu Alatus -99	2	2	9	0	0
Antarctic Dream's Brilliant Asset -97	1	1	5	0	0
Biken Bafuka De Sanna Gourska -06	2	2	6	0	0
Cabaka's Edison of Johnson -98	1	1	6	2	0
Dasha Lucerne's Solo Act -03	2	2	11	0	0
Frostbite Nansen -02	1	1	2	0	0
Giorgio Del Colle Ombroso -04	3	3	20	0	0
Heskim Z Mesicniho Svetla -04	1	1	1	0	0
Kaissas Danish Dynamite -90	1	1	5	0	0
Kalaska Lucky Phantom -03	1	1	6	0	0
Lord Z Mesichino Svetla -03	1	1	6	0	0
Samont Alexander -02	1	1	1	0	0
Samovar Charka of Khareski -92	1	1	4	1	0
Silvertips Desting to Dazzle -06	1	1	3	0	0
Taigaro Jip -05	3	3	18	0	0
Tipik Tchoopy De Sanna Gourska -04	1	1	1	0	0
Topsi -99	2	2	14	0	0
Vattnadals Jack Big Zwee -07	1	1	5	0	0
White Magic's Rock King Frostbite -06	4	4	18	0	0
Whytewynd's North American Mustang -05	1	1	7	1	0
Ylletrollets Loke 05	1	1	3	0	0

Seuraavan taulukon, samoin kuin kotimaisten urosten vastaavan taulukon, sairauksien sarakkeeseen löytyy selitykset kappaleesta 4.3.

Ulkomaisten urosten jälkeläisten terveystilasto

Uros	Lonkka-kuvatut	Kuvaus %	Terveiden lkm	Terveitä %	Sairaita lkm	Sairaita %	D-E -asteisia	Lonkkaindeksi	Silmätarkastetut / terveet	Sairaat, mikä
Aiko Von Meronhlare	5	83	3	60	2	40	0	98	5/4	1 HC ep.
Anatina Voyage-Voyage	18	47	7	39	11	61	5	89	22/21	1 HC
Andy Karhu Alatus	3	33	1	33	2	67	2	108	3/3	
Antarctic Dream's Brilliant Asset	4	80	4	100	0	0	0	89	3/3	
Biken Bafuku De Sanna Gourska	0	0	0	0	0	0	0	0	1 / 1	
Blue Sky's Dapper Dan	14	56	6	43	8	57	5	92	6/5	1 HC
Blåkanniboda's Blå Inge Internet	7	50	6	86	1	14	0	109	8/8	
Cabaka's Edison of Johnson	3	50	2	66	1	33	1	92	3/3	
Cabaka's Mister Hodja of Apollon	1	100	1	100	0	0	0	101	1/1	
Credimi Marcantonio	9	50	4	44	5	55	4	80	8/8	
Dasha Lucerne's Solo Act	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Dasha's Rio Grande	8	47	0	0	8	100	4	89	7/7	
Elliance Earl of Adventurer	32	55	9	28	23	72	13	82	17/16	1 HC
Even Moon Shadow of Karasea	5	100	4	80	1	20	0	109	4/4	
Falco Del Colle Ombroso	3	25	3	100	0	0	0	117	8/8	
Frostbite Nansen	2	100	2	100	0	0	0	112	2/1	1 MRD
Giorgio Del Colle Ombroso	15	75	11	73	4	27	0	110	15/13	2 HC ep, 5 CA
Heskim Z Mesicniho Svetla	1	100	0	0	1	100	0	93	1/1	
Holly's Frozen Tundra	9	90	3	33	6	66	4	89	9/8	1 HC, 6 CA
Hipsway Snowy Miracle of Karasea	23	53	19	83	4	17	2	104	19/19	
Kaissa Brutus The Great	8	100	7	87	1	12	1	101	5/5	1 CA
Kaissas Danish Dynamite	2	40	1	50	1	50	1	99	1/1	
Kalaska Lucky Phantom	0	0	0	0	0	0	0	-	0	
Karazoe Snow Moon Light	30	56	23	76	7	23	1	118	14/13	1 PRA
Karazoe Snow Trapper	11	69	6	55	5	45	1	90	9/9	4 CA
Lord Z mesichino Svetla	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Mato-Wa-Ye-He Chief of Iroquoise	4	67	2	50	2	50	2	102	1/1	
Monalyto Blazn A Trail	6	67	3	50	3	50	3	93	3/4	1 HC, 1 CA

Ulkomailta tuotujen urosten jälkeläismäärät vaihtelevat yhdestä 58:aan. Neljällä uroksella on reilusti yli sata pentua seuraavassa sukupolvessa (Elliance Earl of Adventurer, Hipsway Snowy Miracle of Karasea, Petsamo Royal Ima Barka ja Samarite Imperial Prince). Kaikki nämä koirat ovat taustaltaan englantilaisia. Suomessa 54 pentua siittänyt Karazoe Snow Moon Light on sekä Hipsway Snowy Miracle of Karasean että Even Moon Shadow of Karasean isä. Tämän uroksen geenit levisivät suomalaisen populaatioon valtavalla volyyymillä, mutta 3. polven jälkeläisiä ei enää ole kovin paljon siitoskäytössä ollut. Onneksi nämä koirat eivät ole jättäneet jälkipolvilleen silmä- tai lonkkavikaa, yhtä harvinaista PRA-tapausta lukuun ottamatta.

Elliance Earl of Adventurer tuotiin Suomeen Ruotsista. Uroksen isoisä on Suomessa vierailut Karazoe Snow Trapper, jolla itsellään on 93 toisen polven jälkeläistä. Elliance Earl of Adventurerilla on valtavasti jälkeläisiä ottaen huomioon sen pentujen huonon lonkkatilaston. Harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta kaikkien indeksit ovat reilusti keskitason (100) alapuolella. Lisäksi uroksella on yksi kaihi jälkeläinen. Uroksen jälkeläisistä Kuuran Kilroylla on 132 toisen polven jälkeläistä. Kilroyn jälkeläisillä 12 pentuetta ovat yhden sisarusarjan tuotantoa (Laubuurin R-pentue -98). Kuuran Kilroyn emän takaa vaikuttaa Kauzjas Cochise of Snowcliff, jonka vaikutus Suomessa syntyneisiin koiriin on erittäin suuri.

Samarite Imperial Prince pitää ennätystä 2. polven jälkeläisten määrästä hallussaan. Koira tuli Suomeen jo pentuna, joten sen jälkeläisiä ei ole tuotu ulkomailta. Kotimaisten urosten listalla sen jälkeläisiä ovat Damirazin Kullanvartija, Damirazin Zimzalabim ja Tuulian Jäinen Jalokivi. Onneksi tämä uros ei ole levittänyt runsaasti silmäsairauksia tai lonkkavikaa jälkeläisten indeksien ollessa pääsääntöisesti keskiarvoa parempia.

Vain yksi Petsamo Royal Ima Barkan jälkeläinen on muotovalio. Tästä huolimatta urosta on käytetty erittäin runsaasti siitokseen. Onneksi senkään jälkeläisten terveystilastoissa ei ole mitään huolestuttavaa. Monet cilia aberrantia sairaut jälkeläiset ovat sairaiden narttujen kanssa aikaan saatuja.

Taskasta tuotu (Sam-Way's) Puttinontheritz on puolestaan suomalaisen Kuuran Ilmon poika. Isällä ja pojalla on yhteensä 67 pentua ja seuraavassa sukupolvessa jo 223. Pojan jälkeläisistä siitokseen on käytetty 4:ää eri koiraa, joista 3 on täyssisaruksia keskenään. Myös Ilmon pojalla, Kuuran Vallesmannilla on 123 toisen polven jälkeläistä.

Trailbreaker's Ceb on esimerkki epäonnistuneesta tuonnista. Sen jälkeläisten lonkkatulos on tavanomaista huonompi ja lisäksi uroksella on kaksi kaihisairasta jälkeläistä. Lisäksi uroksen emä on suomalainen. Vain yksi pentu 44:stä on saavuttanut muotovalion arvon.

Uros, syntymävuosi	Pentueita	Astutettujen narttujen lkm	Pentuja	Valiojälkeläisiä	Siitokseen käytettyjä jälkeläisiä / 2. polven jälkeläiset
Maltsan Classy Cocktail 1986	22	18	123	12 + 1 KVA	26 / 382
Kuuran Ilmo 1985	10	10	44	8	12 / 156
Jenathan Etumies 1984	20	10	94	2	18 / 149
Kuuran Kilroy 1994	7	7	39	5 + 3 KVA	11 / 132
Kuuran Vallesmanni 1988	7	6	41	4	10 / 128
Benefic Piece of Cake 1992	4	4	27	2	7 / 120
Humoresque Quite Easy 1990	10	10	58	9	12 / 120
Paargä Juokseva Karhu 1994	8	8	38	4 + 1KVA	12 / 107
Ikiliikkujan Snowstorm 1995	11	8	54	11	10 / 103
Akemoss Bamaus 2001	8	8	41	7 + 1 KVA	9 / 87
Sam Sirius Armadillon 1994	7	7	40	5	7 / 86
Aramis 1996	4	4	22	6	6 / 77
Lumiturkki Casanova 1993	4	4	24	4	4 / 76
Namjok 1996	6	4	29	1	5 / 75
Humoresque Sapporo 1996	3	3	15	3	6 / 67
Jedi 1993	8	7	43	2	9 / 66
Vauhtitassun Nuortti Biegga 1998	6	6	38	1 + 1 KVA	6 / 64
Schatzave's Aller Liebste 1993	6	5	34	2 KVA	7 / 59
Humoresque Duke of Detroit 1989	6	5	26	5	7 / 58
Funny Fabric Whopee Wedidit 2002	8	7	50	6	10 / 57
Damirazin Kullanvartija, 1999	4	4	21	2	3 / 55
Eucham's Azzla Arctour, 1997	12	12	54	2	6 / 52
Funny Fabric Rae Isthmus, 2001	5	5	26	3, 1 KVA	6 / 50
Tiilimaan Tahvo 1985	24	17	95	0	8 / 49
Omenapuun Valkea Kuulas 1996	5	5	25	1 KVA	5 / 48
Ikiliikkujan Ambassador 1996	9	9	41	6+ 4 KVA	7 / 46
Laubuurin Rajaritari 1998	4	4	22	2 + 2 KVA	5 / 42
Eucham's Cool Caribou, 1999	5	5	24	3	4 / 40
Humoresque Dakota Dynamo 1989	5	5	24	1	4 / 36
Humoresque Snowy Xaramba 2000	5	5	27	4	4 / 36
Suvipäivin Bestseller 1996	4	3	25	2	4 / 35
Jenathan Kuvernööri 1987	6	5	35	0	3 / 33
Baltic Breeze Quite A Blaze, 1997	4	3	27	0	4 / 31

Uros, syntymävuosi	Pentueita	Astutettujen narttujen lkm	Pentuja	Vallojälkeläisiä	Siitokseen käytettyjä jälkeläisiä / 2. polven jälkeläiset
Benefic Hardy Humprey, 1990	3	3	16	1	2 / 30
Namisan Oliver 1992	3	3	15	2	4 / 28
Jenathan Lännenlokari 1988	8	6	48	1	6 / 26
Laubuurin Ruslanralli 1998	3	3	19	1	4 / 24
Jetjami Elmeri 1992	3	3	20	1	1 / 22
Benefic High Hopes 1990	3	3	20	1	2 / 21
Tähtituulen Bonanzo 1998	4	4	25	1	2 / 19
Bacanini 1990	16	7	72	2	3 / 16
Maltsan Alekski 1984	3	3	15	0	1 / 16
Snowball 1985	6	5	25	0	2 / 15
Damirazin Zimzalabim 2001	9	6	51	0	3 / 14
Kuutamokeijun Caesar 2001	5	5	35	1 + 1KVA	2 / 13
Tanjuskan Kostja 1988	3	2	22	0	2 / 10
Laubuurin Orion Dumas 1996	3	2	11	0	1 / 8
Funny Fabric Rubiks Cube 2001	3	3	10	0	1 / 7
Jammy 1988	4	4	25	0	1 / 7
Talvituuli Basse 1995	4	3	14	0	1 / 7
Retu 1988	7	6	41	1	1 / 5
Anukin Dauphin 1986	4	2	15	0	0 / 0
Arttulan Diilitippi 2005	3	3	13	0	0 / 0
Baltic Breeze Milargo Kasimir, 2004	4	2	34	0	0 / 0
Euripides 1988	3	3	10	0	0 / 0
Funny Fabric Spicy Hot One 1997	3	2	15	0	0 / 0
Funny Fabric Ton's O`Fun 2004	3	3	16	1	0 / 0
Iciveitican Hemmo Halinalle 2005	3	2	12	0	0 / 0
Iciveitican I`llbesnowstar 2005	3	3	20	0	0 / 0
Kamisak Jimmy 1989	3	1	12	0	0 / 0
Laubuurin Euro Moskiitto 1992	3	3	14	0	0 / 0
Laubuurin Rekipoika 1998	3	3	13	1	0 / 0
Paargä Naurava Majava 1994	4	4	21	0	0 / 0
Pakkastuulen Igor 1986	3	3	15	0	0 / 0
Salomaan Urho 2000	3	2	12	0	0 / 0
White Legend Funny Spaceman 2002	3	3	16	0	0 / 0

Uros	Lonkkakuvatut	Kuvaus %	Terveiden lkm	Terveitä %	Sairaita lkm	Sairaita %	Lonkkaindeksi (arvosteluvammaus)	D-E -asteisia	Silmätarkastetut / terveet	Sairaat, mikä
Akemoss Bamaus	28	68	16	57	12	43	107 (89%)	1	29 / 29	
Anukin Dauphin	1	7	0	0	1	100	97 (76%)	1	0 / 0	
Aramis	11	50	9	82	2	18	114 (86%)	0	11 / 10	1 HC, 2 CA
Arttulan Diilitippi	2	29	2	100	0	0	99 (78%)	0	3 / 2	1 HC
Bacanini	11	15	6	55	5	45	98 (85%)	1	8 / 8	
Baltic Breeze Milargo Kasimir	1	4	0	0	1	100	102 (75%)	0	1 / 0	1 MRD
Baltic Breeze Quite A Blaze	6	22	2	33	4	67	101 (82%)	1	6 / 6	
Benefic Hardy Humprey	8	50	3	38	5	63	98 (84%)	1	4 / 4	
Benefic High Hopes	7	35	5	71	2	29	100 (83%)	0	7 / 7	
Benefic Piece of Cake	11	41	8	73	3	27	102 (85%)	1	10 / 10	
Damirazin Kullanvartija	10	71	5	50	5	50	104 (85%)	2	10 / 10	3 CA
Damirazin Zimzalabim	12	24	9	75	3	25	109 (85%)	0	10 / 10	
Eucham's Azzla Arctour	29	54	23	79	6	21	112 (90%)	3	24 / 24	4 CA
Eucham's Cool Caribou	12	50	5	42	7	58	99 (85%)	5	11 / 10	1 GRD
Euripides	2	20	1	50	1	50	98 (76%)	1	0 / 0	
Funny Fabric Rae Isthmus	13	50	5	38	7	54	98 (86%)	1	12 / 12	
Funny Fabric Rubiks Cube	7	70	3	43	4	57	97 (82%)	0	7 / 7	3 CA
Funny Fabric Spicy Hot One	6	40	1	17	5	83	87 (82%)	3	3 / 2	1 HC
Funny Fabric Tons O'Fun	6	38	4	67	2	33	104 (82%)	1	4 / 4	1 CA
Funny Fabric Whopee Wedidit	24	52	17	71	7	29	116 (88%)	2	29 / 27	2 HC, 2 CA
Humoresque Dakota Dynamo	8	33	5	63	3	38	106 (84%)	0	6 / 6	
Humoresque Duke of Detroit	17	65	13	76	4	24	105 (88%)	2	14/13	1 HC, 1 CA

Uros	Lonkkakuvatut	Kuvaus %	Terveiden lkm	Terveitä %	Sairaita lkm	Sairaita %	Lonkkaindeksi (arvosteluvarmuus)	D-E -asteisia	Silmätarkastetut / terveet	Sairaat, mikä
Humoresque Quite Easy	37	64	33	89	4	11	121 (91%)	2	27 / 22	4 HC, 1 HC-ep, 1 GRD, 5 CA
Humoresque Sapporo	10	67	9	90	1	10	115 (85%)	1	10 / 9	1 HC, 2 CA
Humoresque Snowy Xaramba	13	48	10	77	3	23	119 (86%)	3	13 / 13	
Iciveitican Hemmo Halinalle	4	33	3	75	1	25	120 (79%)	0	3 / 2	1 HC, 1 CA
Iciveitican I'llbesnowstar	10	50	9	90	1	10	116 (84%)	0	13 / 13	2 CA
Ikiliikkujan Ambassador	32	78	18	56	14	44	92 (90%)	5	31 / 30	1 GRD, 2 CA
Ikiliikkujan Snowstorm	22	41	13	59	9	41	97 (89%)	3	24/23	1 HP-ep. 1 PHTVL, 1CA
Jammy	9	36	7	78	2	22	101 (82%)	0	3 / 3	
Jedi	28	65	19	68	9	32	101 (89%)	1	22 / 22	2CA
Jenathan Etumies	16	29	8	50	8	50	93 (87%)	5	5 / 5	
Jenathan Kuvernööri	13	37	11	85	2	15	100 (85%)	2	4 / 4	
Jenathan Lännenlokari	20	42	9	45	11	55	88 (87%)	9	5 / 5	
Jetjami Elmeri	6	30	5	83	1	17	103 (83%)	0	1 / 1	
Kamisak Jimmy	1	8	1	100	0	0	105 (77%)	0	0 / 0	
Kuuran Ilmo	19	51	13	68	6	32	87 (87%)	4	9 / 9	
Kuuran Kilroy	29	74	25	86	4	14	108 (90%)	3	26 / 25	1 HC, 1HC-ep, 2 CA
Kuuran Vallesmanni	23	56	17	74	6	26	100 (88%)	3	11 / 11	1 HC-ep.
Kuutamokeijun Caesar	16	46	9	56	7	44	97 (85%)	2	18 / 18	1 HC-ep. 5 CA
Laubuurin Euro Moskiitto	9	64	9	100	0	0	120 (83%)	0	5 / 5	
Laubuurin Orion Dumas	7	64	5	71	2	29	101 (83%)	1	7 / 6	1 HC, 2 CA
Laubuurin Rajaritari	14	64	13	93	1	7	116 (86%)	0	12 / 11	1 MRD
Laubuurin Rekipoika	4	31	3	75	1	25	113 (79%)	1	3 / 3	

Uros	Lonkkakuvatut	Kuvaus %	Terveiden lkm	Terveitä %	Sairaita lkm	Sairaita %	Lonkkaindeksi (arvosteluvarmuus)	D-E -asteisia	Silmätarkastetut / terveet	Sairaat, mikä
Laubuurin Ruslanralli	10	53	5	50	5	50	113 (85%)	0	9 / 8	1 HC, 1 CA
Lumiturkki Casanova	11	46	8	73	3	27	106 (85%)	0	9 / 9	1 CA
Maltsan Aleksi	2	15	2	100	0	0	92 (63%)	0	0 / 0	
Maltsan Classy Cocktail	65	53	48	74	17	26	101 (93%)	9	36/35	1 HC, 1 PHTVL
Namisan Oliver	11	73	10	91	1	9	113 (85%)	1	9 / 9	
Namjok	9	31	9	100	0	0	119 (84%)	0	9 / 9	4 CA
Omenapuun Valkea Kuulas	12	48	12	100	0	0	118 (85%)	0	12 / 11	1 HC, 4 CA
Paargä Juokseva Karhu	23	59	18	78	5	22	111 (89%)	3	17 / 17	1 CA
Paargä Naurava Majava	9	43	8	89	1	11	104 (84%)	1	7 / 5	2 HC, 2 CA
Pakkastuulen Igor	5	33	4	80	1	20	100 (69%)	1	1 / 1	
Retu	4	10	2	50	2	50	97 (79%)	0	4 / 4	
Salomaan Urho	5	42	3	60	2	40	112 (81%)	1	6 / 5	1 HC
Sam Sirius Armadillon	15	38	8	53	7	47	104 (87%)	0	13 / 13	
Schatzave's Aller Liebste	20	59	18	90	2	10	121 (88%)	0	19/18	1 HC, 1 CA
Snowball	6	24	3	50	3	50	88 (73%)	1	1 / 1	
Suvipäivin Bestseller	11	44	7	64	4	36	107 (85%)	2	8 / 8	1 CA
Talvituuli Basse	4	29	1	25	3	75	97 (81%)	0	1 / 1	
Tanjuskan Kostja	5	23	2	40	3	60	92 (81%)	1	0 / 0	
Tiilimaan Tahvo	11	15	3	27	8	73	76 (82%)	6	3 / 3	
Tähtituulen Bonanzo	11	44	11	100	0	0	125 (85%)	0	7 / 7	
Vauhtitassun Nuortti Biegga	14	37	8	57	6	43	115 (86%)	1	14 / 14	4 CA, 1 CD
White Legend Funny Spaceman	3	19	2	67	1	33	100 (79%)	1	1 / 0	1 HC
White Smile Blizzard	6	35	2	33	4	67	84 (82%)	2	6 / 6	

Uros	Lonkkakuvatut	Kuvaus %	Terveiden lkm	Terveitä %	Sairaita lkm	Sairaita %	Lonkkaindeksi (arvosteluvarmuus)	D-E -asteisia	Silmätarkastetut / terveet	Sairaat, mikä
White Smile Chamberlain	14	58	9	64	5	36	107 (86%)	1	11 / 10	1 PPM
White Smile Charmant	15	39	6	40	9	60	92 (86%)	3	9 / 9	
White Smile Hasse	6	35	1	17	5	83	95 (80%)	4	0 / 0	
White Smile Quartermaster	23	70	12	52	11	48	97 (89%)	5	20 / 19	1 PHTVL, 1 CA
Wuffkun Iltaihme	10	43	9	90	1	10	117 (85%)	0	12 / 12	

Kotimaassa syntyneiden urosten listalla silmään pistää yksi uros ylitse muiden, Maltsan Classy Cocktail. Sillä on toisessa polvessa lähes 400 jälkeläistä. Aikoinaan jalostustoimikunnalla oli suuria vaikeuksia löytää uroksia sen narttujälkeläisille, koska uros esiintyi lähes kaikkien siitokseen käytettyjen koirien takana. Koira on linjattu jenkkituontiurokseen Kauzjas Cochise of Snowcliff, joka asui Ruotsissa 1970-luvulla. Tämä uros löytyy lukuisten suomalaisten samojedinkoirien takaa, erityisesti Explorer`s kennelin tuontien jälkeläisissä. Cochise oli erittäin suurella todennäköisyydellä kaihikantaja. Maltsan Classy Cocktail on jättänyt yhden kaihijälkeläisen ja yhden PHTVL-sairaannun. Lonkkatulokset jälkeläisillä ovat melko keskinkertaisia, vaihdellen jonkin verran pentueittain. Uroksen jälkeläisistä Ikiliikkujan Ambassadorilla on 46 pentua. Ambassadorin takaa tulee Kauzjas Cochise of Snowcliff viisi kertaa. Onneksi Ambassadorilla on vain 46 omaa toisen polven jälkeläistä kun kyseessä on näin vahvasti linjattu yksilö. Sama Cochise tulee myös Jenathan Etumiehen (94 pentua) isän takaa kaksi kertaa ja kolmasti Humoreque Quite Easyn (120 toisen polven jälkeläistä) takaa. Myös Ikiliikkujan Snowstormin (103 toisen polven jälkeläistä), Paargä Juoksevan karhun (107 toisen polven jälkeläistä) ja Sam Sirius Armadillonin (86 toisen polven jälkeläistä) kaksinkertaisena esi-isänä löytyy tämä sama uros. Tämän jenkkiuroksen on vaikuttanut erittäin vahvasti suomalaiseen samojedipopulaatioon. Lisäksi sen jälkeläisiä löytyy ympäri Eurooppaa ja niitä kulkeutuu myös Suomeen tätä kautta. Yhteenvetona voidaan todeta, että eniten käytetyt urokset ovat kaikki varsin läheistä sukua keskenään ja näin ollen suomalainen samojedipopulaatio on varmasti menettänyt osan geneettisestä monimuotoisuudestaan näiden urosten suuren suosion vuoksi. Ulkomuodollisesti useimmat urokset ovat jättäneet hyvää jälkeä, mutta se ei saisi näin voimakkaasti ohjata jalostusyksilöiden valintaa.

Hyvin harvoja narttuja on käytetty jalostukseen kolme kertaa tai useammin. 36 nartulla on ajanjaksolla 1988-2009 ollut enemmän kuin kolme pentuetta. Toisen polven jälkeistilastoa johtaa Explorer`s

Wonderful Star, joka takaa tule Kauzjas of Cochise kolme kertaa. Tämä on entisestään lisännyt uroksen vaikutusta suomaliseen populaatioon. Seuraavaksi eniten toisen polven jälkeläisiä on Jenathan Kreivitär Romylla, 166. Myös Romyn isovanhempana komeilee Cochise. Romyn tyttärellä White Smile Favorite Girlillä on 77 toisen polven jälkeläistä. Kolmatta sijaa narttujen tilastossa pitää Tuisku 164 toisen polven jälkeläisellään. Näistä jälkeläisistä 54 kuuluu urokselle Kuuran General. Generalin esi-isien joukossa on myös Chochise.

Yli sata toisen polven jälkeläistä on myös Humoresque Darlington Damella (114), joka on Explorer`s Wonderful Starin tytär. Lisäksi Damen täyssiskolla Dallas Damselilla on itsellään 71 toisen polven jälkeläistä. Myös nartun Jenathan Romanssi (113 toisen polven jälkeläistä) takaa tulee Cochise kaksi kertaa. Kuuran Guest-Star jätti 107 toisen polven jälkeläistä ja on edellä mainitun Tuiskun tytär. Narttulinjatkin aiheuttavat Suomen oloissa geneettisen monimuotoisuuden kaventumista kun samoilla yksilöillä on näin paljon toisen polven jälkeläisiä. Kaventumiseen vaikuttaa paljon myös se, kuinka montaa saman pentueen yksilöä käytetään siitokseen välittämättä mahdollisesti sisarusten suuresta jälkeläismäärästä. Tilanne ei ole oleellisesti parantunut viimeisten vuosien aikana, vaan erityisesti samoja uroksia käytetään liikaa siitokseen.

4.1.2 Kanta ulkomailla

Samojedinkoira on melko yleinen rotu kaikkialla maailmassa. Suomeen tuodaan koiria lähinnä Ruotsista, Keski-Euroopasta, Englannista ja USA:sta.

Ruotsista on tuotu Suomeen siitosmateriaalia jo ennen karanteenirajojen avautumista 1980-luvulla. Samojedinkoira Ruotsissa on suhteessa suunnilleen yhtä yleinen rotu kuin Suomessa. Vuonna 2007 rekisteröitiin 278 ja 2008 305 samojedinkoira. Ruotsissa samojedeilta vaaditaan käyttökoetulos (Suomen käyttö- tai kilpailukoetta vastaava tulos) näyttelyvalion arvon saamiseksi ja tästä syystä valionarvot ovat siellä harvinaisia. Samojedinkoiran rotujärjestönä toimii Polarhundklubben, millä saattaa olla yhteys asiaan. Kuitenkaan rekikoiraharrastus ei Ruotsissa ole yhtään yleisempää kuin Suomessa. Ruotsissa oli melko suljettu populaatio ennen kuin samojedinkoiratkin saivat taas liikkua rajan yli rabies -vasta-ainetodistusten turvin. Tällöin sinne ei tuotu juurikaan uutta siitosmateriaalia. Suomalaisia uroksia on myös käytetty melko runsaasti Ruotsissa, joten sieltä ei ole saatavissa sellaista siitosmateriaalia, tuontikoiria lukuun ottamatta, jota meillä ei jo olisi.

Englannissa rekisteröitiin 2000-luvun alussa vielä yli 700 samojedinkoira vuosittain. Nyt rekisteröinnit ovat puolittuneet noista ajoista. Vuonna 2007 rekisteröitiin enää 339 koiraa ja 2008 354. Englantilaiset kasvattajat eivät ole perinteisesti tuoneet siitosmateriaalia ulkomailta vaan ovat käyttäneet vuosikymmenten ajan tiukkaa sisä- ja linjasiitosta. Viime vuosina narttujen tiinehyvyys on laskenut,

mutta tämä yksin ei selitä rekisteröintimäärien romahdusta. Kuvassa on mukana varmasti myös muita tekijöitä, jotka eivät palvele samojedinkoiran suosion lisääntymistä Brittein saarilla. Monet keski-eurooppalaiset ja australialaiset samojedisuvut ovat alkujaan englantilaisia.

USA:sta on tuotu Suomeen siitosmateriaalia varsinkin rajojen avauduttua 1980-luvulla. USA:ssa rekisteröitiin samojedinkoira vuonna 2007 1077 ja 2008 1177. USA:ssa kanta on suuren maan eri puolilla varsin yhtenäinen. Astutusmatkoja tehdään tarvittaessa vaikka toiselle puolelle mannerta. Joillakin kasvattajilla on selkeästi omansa näköinen linja, mutta nämä linjat tuskin eroavat geneettisesti toisistaan normaalivariaatiota enempiä edellä mainituista syistä johtuen.

Täysin uusia sukulinjoja, joita Suomessa ei olisi koskaan tavattu, on maailmalta nykyisin jo vaikea löytää. Tämä ei tarkoita sitä, että siitosmateriaalin tuonti ei kannattaisi, vaan sitä, että mitään täysin uutta geneettistä materiaalia ei taideta rotuun saada ilman roturisteytyksiä.

4.2 Luonne ja käyttöominaisuudet

Rotumääritelmä määrittelee samojedinkoiran luonteen: Ystävällinen, avoin, tarkkaavainen ja eloisa. Heikosti kehittynyt riistavietti. Ei koskaan arka eikä aggressiivinen. Erittäin sosiaalinen. Ei sovellu vahtikoiraksi.

Rotumääritelmä määrittelee myös yleisvaikutelmaa: Olemus ilmentää voimaa, kestävyyttä, viehkeyttä, arvokkuutta ja itseluottamusta. Silmien muoto ja asento sekä hieman ylöspäin vetäytyneet suupielet muodostavat rodulle tyypillisen ilmeen, nk. ”samojedinhymyn”. Tämän pitäisi myös kuvastua samojedinkoiran luonteesta.

Luonteet ovat suurimmalta osin toivottuja ystävällisiä ja avoimia. Samojedinkoiran luonteeseen kuuluu tervehtiä iloisesti kaikkia vastaan tulijoita. Tänä päivänä voi tavata myös koiria, joilla on niin sanotusti liian pehmeä, ujo tai jopa arka luonne. Näiltä koirilta puuttuu samojedille tyypillinen itsevarmuus. Arasti tai ujosti käyttäytyvä koira roikottaa jatkuvasti häntäänsä alhaalla, eikä nosta sitä selän päälle edes liikkeessä. Arkuus on kaikilla roduilla erittäin vahvasti periytyvä ominaisuus. Tästä syystä ainuttakaan arkaa / ujoa samojedia ei saisi käyttää siitokseen. Ongelma on arkuuden virallinen toteaminen. Vain harvat samojedinomistajat vievät koiransa viralliseen luonnetestiin. Osa omistajista pelkää koiran saavan testitilanteesta henkisiä traumoja ja siksi he eivät vie koiriaan testattavaksi. Samojedinkoira, jolla on rotumääritelmän mukainen luonne, toipuu tavallisista elämään kuuluvista pelästymisen aiheuttajista, samoin kuin luonnetestitilanteesta, nopeasti eikä sille jää elinikäisiä traumoja.

Ihmistä kohtaan aggressiivisesti käyttäytyviä samojedinkoiria näkee harvoin, mutta näitäkin esiintyy. Samojedinkoiraurokset voivat olla hyvinkin tarkkoja arvojärjestyksestä suhteessa toisiin uroksiin ja tällöin käyttäytyä toisia uroksia kohtaan uhoavasti olematta kuitenkaan aggressiivisia ihmisiä kohtaan. Urosten keskinäinen rähinöinti oli hyvinkin tyypillistä käyttäytymistä 10-20 vuotta sitten, mutta tämä ongelma näyttää vähentyneen. Ihmiselle rähisevää koiraa ei tule käyttää siitokseen.

Samojedi kuuntelee ajajan ohjeita herkällä korvalla. Rekikoirana samojedi on kestävä, pitkään jaksava rotu, joka ei ole kuitenkaan mikään sprintteri. Tämän vastapainoksi samojedi jaksaa kauemmin, vaikka meno onkin ajon alkaessa hyvinkin lentävää. Joitakin samojedivaljakoita toimii myös kaupallisissa yrityksissä kuljettaen turisteja safareilla. Samojedivaljakon uskaltaa antaa myös ensikertalaiselle ajettavaksi, sanovat yrittäjät.

4.2.1 Kasvattaja- ja omistajakyselyn tuloksia vuodelta 2005

SAMY:n jalostustoimikunta teki vuonna 2005 samojedinkoirien terveyttä koskevan kasvattaja- ja omistajakyselyn.

Kyselyssä pyydettiin arvioimaan samojedinkoiran luonnetta eli miten koira suhtautuu vieraisiin ihmisiin / tilanteisiin: ystävällisesti, hieman varauksellisesti, pelokkaasti tai vihaisesti.

Yllättävää oli, että 10 % vastaajista oli merkinnyt ruksin kohtaan ”hieman varauksellisesti”. Useat kertoivat, että koira ei mene heti tervehtimään vierasta ihmistä, vaan seuraa mielellään tilannetta kauempaa. Tällainen käytös ei ole samojedinkoiralle tyypillistä. Samojedin tulee pysyä ”maailmaa syleilevänä” koirana välittämättä siitä, onko vastaantulija tuttu tai ei.

4.2.2 Luonnetesti

Rekisteröintimäärään (n. 250 koira/v) suhteutettuna samojedinkoiria käy erittäin vähän virallisissa luonnetesteissä. Koiria tulisi testata enenevässä määrin, jotta koirien luonteista saataisiin luotettavaa tietoa. Tällä hetkellä luonnetestituomareista on suuri pula ja siksi testauksia ei voida järjestää niin usein kuin olisi tarpeen. Rotujärjestön paikallisyhdistykset ovat järjestäneet virallisia luonnetestejä, joissa etusija ilmoittautuessa on annettu samojedinkoirille jo testiä anottaessa palveluskoiraliitolta. Tällöin mukaan ei yleensä ole mahtunut montaa muun rotuista.

Ruotsista Suomeen tuotu MH-luonnekuvaus tuo tulevaisuudessa lisää arvioita luonteesta. MH-luonnekuvaus vaatii enemmän sekä maastolta, varusteilta että työvoimalta. Jos samojedit alkavat käydä MH-luonnekuvauksissa enenevässä määrin, tullaan tällekin testille tekemään ”ihannetulos”-pöytäkirjan malli.

Samojedinkoiria on testattu SKL:n virallisella luonnetestillä vuosien 1994 – 2005 aikana yhteensä 67, joista vuosina 2000-2005 neljäkymmentä koira. Näiden 40 koiran pisteet ovat olleet 59-236. Vuosittain on testattu 3-10 koira. Ainakaan kyseisellä aikavälillä ei ole huomattavissa merkittäviä muutoksia samojedinkoirien saamista luonnetestituloksissa. Yksilöiden välillä on suurta vaihtelua. Kun testauksia saadaan lisää ja aikajana pidemmäksi, voidaan tilannetta tarkastella uudelleen.

Arkuus ja vihaisuus ovat rotumääritelmässä hylkääviä virheitä. Mikäli koira saa laatuarvostelussa ”hylkäävän” luonteesta johtuen, se ei täytä rotujärjestön jalostustoimikunnan vähimmäisvaatimuksia, jotka on asetettu siitoskoirille. Tällaisia yksilöitä on hyvin vähän. Luonnetestissä hyväksytään kohdassa VIII (Luoksepäästävyys) vain +3 (Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin). Rotujärjestö on tehnyt samojedinkoiralle luonnetestin eri osa-alueille tavoiteltavat pisteet. Aikaisemmassa versiossa, joka oli voimassa vuoteen 2007 saakka, ei eroteltu **ihanne**- ja **hyväksyttävää** tulosta. Näin tehtiin vasta vuoden 2007 alusta voimaan tulleen, hieman uudistetun luonnetestipöytäkirjan kohdalla.

Samojedinkoirien luonnetestitulokset 2002-2006.

Testiosio	pisteet	koiramäärä	kuvaus
toimintakyky	3		erittäin suuri
	2	9	suuri
	1	23	kohtuullinen
	-1	9	pieni
	-2		riittämätön
	-3		toimintakyvytön
terävyys	3	2	kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua
	2		suuri ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua
	1	39	pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua
	-1		pieni jäävin
	-2		kohtuullinen jäävin
	-3		suuri jäävin
puolustushalu	3	4	kohtuullinen hillitty
	2		suuri hillitty
	1	32	pieni
	-1	5	haluton
	-2		erittäin suuri
	-3		hillitsemätön
taisteluhalu	3		suuri
	2	16	kohtuullinen
	1		erittäin suuri
	-1	17	pieni
	-2	6	riittämätön
	-3	2	haluton
hermorakenne	3		rauhallinen ja varma
	2	10	suhteellisen rauhallinen
	1	31	hieman rauhaton
	-1		vähän hermostunut
	-2		hermostunut
	-3		erittäin hermostunut
temperamentti	3	15	vilkas
	2	24	kohtuullisen vilkas

	1	2	erittäin vilkas
	-1		häiritsevän vilkas
	-2		välinpitämätön
	-3		apaattinen
kovuus	3	19	kohtuullisen kova
	2		kova
	1	20	hieman pehmeä
	-1		erittäin kova
	-2	2	pehmeä
	-3		erittäin pehmeä
luoksepäästävyys	3	40	hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin
	2	1	luoksepäästävä, hieman pidättyväinen
	1		mielistelevä
	-1		selvästi pidättyväinen
	-2		hyökkäävä
	-3		salakavala

Samojedinkoirien luonnetestitulokset 2007-2009

Testiosio	pisteet	koiramäärä	kuvaus
toimintakyky	3		suuri
	2	10	hyvä
	1	5	kohtuullinen
	-1	4	pieni
	-2		riittämätön
	-3		toimintakyvytön
terävyys	3	4	kohtuullinen, ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua
	2		suuri, ilman ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua
	1	15	pieni ilman ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua
	-1		pieni jäljelle jäävin hyökkäyshaluin
	-2		kohtuullinen jäljelle
	-3		suuri jäljelle
puolustushalu	3	2	kohtuullinen, hillitty
	2		suuri, hillitty
	1	12	pieni
	-1	5	haluton
	-2		erittäin suuri
	-3		hillitsemätön
taisteluhalu	3	1	suuri
	2	7	kohtuullinen
	1		erittäin suuri
	-1	7	pieni
	-2	4	riittämätön
	-3		haluton
hermorakenne	3		tasapainoinen ja varma
	2	3	tasapainoinen
	1	16	hieman rauhaton
	-1		vähän hermostunut

	-2		hermostunut
	-3		erittäin hermostunut
temperamentti	3	8	vilkas
	2	9	kohtuullisen vilkas
	1	2	erittäin vilkas
	1a-		häiritsevän vilkas
	1b-		hieman välinpitämätön
	1c-		impulsiivinen
	-2		välinpitämätön
	-3		apaattinen
kovuus	3	7	kohtuullisen kova
	2		kova
	1	12	hieman pehmeä
	-1		erittäin kova
	-2		pehmeä
	-3		erittäin pehmeä
luoksepäästävyys	3	18	hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin
	2a		luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen
	2b	1	luoksepäästävä, hieman pidättyväinen
	1		mielistelevä
	-1		selvästi pidättyväinen
	-2		hyökkäävä
	-3		salakavala

4.2.3 Käyttöominaisuudet

Vaikka samojedinkoira on arktinen rekikoira, suurin osa koirista on näyttely- ja seurakoiria. Samojedinkoiralla rekikoiraurheilua harrastaa melko pieni osa jäsenistöä. Harrastus on viime vuosina lisännyt suosiotaan. Muuttuva ilmasto haittaa suuresti lajin harrastamista ainakin eteläisessä Suomessa. Samojedinkoira on harrastajien mukaan helpommin ohjattava rekikoira kuin esim. siperianhusky ja sopii hyvin aloittelevalle harrastajalle. Samojedinkoiran rotukohtaiset käyttökokeet ovat rekikoirien kilpailu- ja käyttökoe, joissa saavutettu hyväksytty tulos oikeutti samojedinkoiran kilpailemaan 01.01.1992 lähtien käyttöluokassa. Ensimmäinen samojedinkoira esitettiin käyttöluokassa rotujärjestön erikoisnäyttelyssä 1994. Ensimmäinen samojedinkoiran KVA arvo on myönnetty 12.03.1998 nartulle FIN MVA SM-REKÄ-JOH-98 FIN KVA Laubuurin Jinda Jessica SF30743/90. Samojedinkoirille on myönnetty oikeus kilpailla SM-arvosta 1.1.2009 alkaen sillä edellytyksellä, että kilpailukokeeseen osallistuu kuusi samojedivaljakkoa.

Käyttövalionarvosäännöt

Kaikkia rotuja koskevat vaatimukset: Vähintään laatumaininta "hyvä" näyttelystä koiran täytettyä 15 kk. Lisäksi **samojedinkoiran rotukohtaiset koepalkintovaatimukset**

- ❖ 2 x hyväksytyt rekikoirien kilpailukoe koiran täytettyä 15 kk

sekä

- ❖ 1 x kiitettävä tulos rekikoirien käyttökokeessa johtajakoirana tai 2 x kiitettävä tulos muualla valjakossa.

Kokeiden tarkoitus

Rekikoirien kokeiden tarkoituksena on rekikoirien veto-, nopeus- ja tottelevaisuusominaisuuksien selville saaminen jalostusta varten, harrastajien ja heidän yhteistoimintansa kehittäminen sekä kilpailumahdollisuuksien tarjoaminen näihin sääntöihin pohjautuen.

Osallistumisoikeus

Kokeisiin saavat osallistua 3-10 koiran valjakoissa vähintään viisitoista (15) kuukautta täyttäneet ja yli kymmenen (10) koiran valjakoissa vähintään kahdeksantoista (18) kuukautta täyttäneet koirat. Yli 12 v koira saa osallistua ell luvalla. Kokeisiin osallistuvien koirien on oltava rekisteröity, rokotettu ja tunnistusmerkitty SKL-FKK:n määräysten mukaisesti.

Käyttö- sekä kilpailukokeessa tulee selvästi näkyviin Samojedinkoiran luonne; samojedinkoira soveltuu hyvin vieraaseenkin valjakkoon. Valjakolla ei myöskään ole ongelma ohittaa tai tulla ohitetuksi, koska koirat eivät ole aggressiivisia. Luonteet ovat ystävällisiä ja avoimia.

Käyttövalion arvon tähän mennessä saavuttanut 27 samojedinkoira, joista 13 urosta ja 14 narttua. SAMY jakaa vuosittain Vuoden Valjakkokoira-palkinnon.

Agility on ollut jatkuvasti nousussa myös samojedinkoiraharrastajien parissa. Samojedijoukkue on osallistunut agirotu-kilpailuun viime vuosina. **TOKO**:llakin (tottelevaisuuskoe) on oma harrastajajoukkonsa. Kaksi samojedia on saavuttanut tottelevaisuusvalion arvon, 1970- ja 1980-luvuilla. SAMY:lla on ollut oma joukkue myös TOKO:n SM-kisoissa.

SAMY palkitsee sekä Vuoden Agilitysamojedin että Vuoden Tottelijan.

4.3 Terveys

Samojedinkoirat elävät yleensä varsin vanhoiksi, ainakin mikäli rotujärjestön lehden nekrologeja on uskomisen. Keskimääräinen elinikäodote lienee 13 vuoden tietämissä. 15 - 16 vuotta pitkä elinkaari ei ole harvinaisuus. Jos samojedi kuolee alle kymmenenvuotiaana, sitä on todennäköisesti vaivannut jokin vakava sairaus, kuten esim. pahanlaatuiset kasvaimet tai vaikeahoitoinen diabetes.

Rotujärjestön jalostustoimikunnan on ollut vaikeaa saada kattavaa tietoa rodun terveystilanteesta, koska koiranomistajat ovat suhtautuneet tiedon keräämisyrityksiin varsin penseästi. Vuonna 2000 jalostustoimikunta yritti kerätä tietoja nuorina yllättäen kuolleista koirista. Vastauksia saatiin kymmenkunta, joista muutamia diabeteksia ja pari maksan toiminnan pettämistä. Annetuista tiedoista ei voitu tehdä mitään johtopäätöksiä. Vuonna 2005 jalostustoimikunta kokosi lomakkeen, joka julkaistiin sekä rotujärjestön lehdessä että yhdistyksen internetsivuilla. Lomakkeella kyseltiin samojedinkoirien yleistä terveydentilaa, sisäelinsairauksia, iho- ja allergiaongelmia, immunologisia puutteita ja suhtautumista vieraisiin ihmisiin / tilanteisiin. Lisäksi kartoitettiin omistajien syitä valita samojedinkoira ja tyytyväisyyttä valitsemaansa rotuun.

Kyselyyn vastauksia saatiin 112 koirasta, joka on kannan koon huomioon ottaen hieman suppea pitkälle menevien johtopäätösten tekemiseen. Mitään vakavaa, samojedinkoirille ominaista periytyvää sairautta ei näiden perusteella Suomessa esiinny laajasti, mutta jonkin verran erilaisia yksittäistapauksia löytyi. Koiran sairastuttua vakavasti tai kuoltua yllättäen tulisi omistajan lähettää viralliset dokumentit aina jalostustoimikunnalle. Rotujärjestön lehdessä on muistutettu asiasta säännöllisin väliajoin. Näin tilannetta voidaan seurata ja ryhtyä tarvittaessa tarpeellisiin toimenpiteisiin, jos joku sairaus näyttää yleistyvän.

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Samojedinkoirilla vaaditaan Perinnöllisten Vikojen ja Sairauksien Vastustamisohjelmassa (PEVISA) pentueen vanhemmilta lonkkakuvaus- ja silmätarkastuslausunto. Kumpikaan tulos ei vaikuta rekisteröintiin. Silmätarkastuslausunto on voimassa 36 kk.

Voimaantulovuosi	Vastustettava sairaus	Vaadittavat toimenpiteet	Mahdolliset raja-arvot ja muut rekisteröinti-rajoitukset
1988	Lonkkaniveldysplasia	Pentueen vanhempien lonkkakuvaus rekisteröinnin ehtona	Ei rekisteröintirajoituksia
1997	Perinnölliset silmäsairaudet HC, PRA ja glaukooma	Pentueen vanhemmillä tulee olla silmätaarkastuslausunto, joka ei rekisteröintihetkellä saa olla 36kk vanhempi	Ei rajoituksia

4.3.1.1 Lonkat

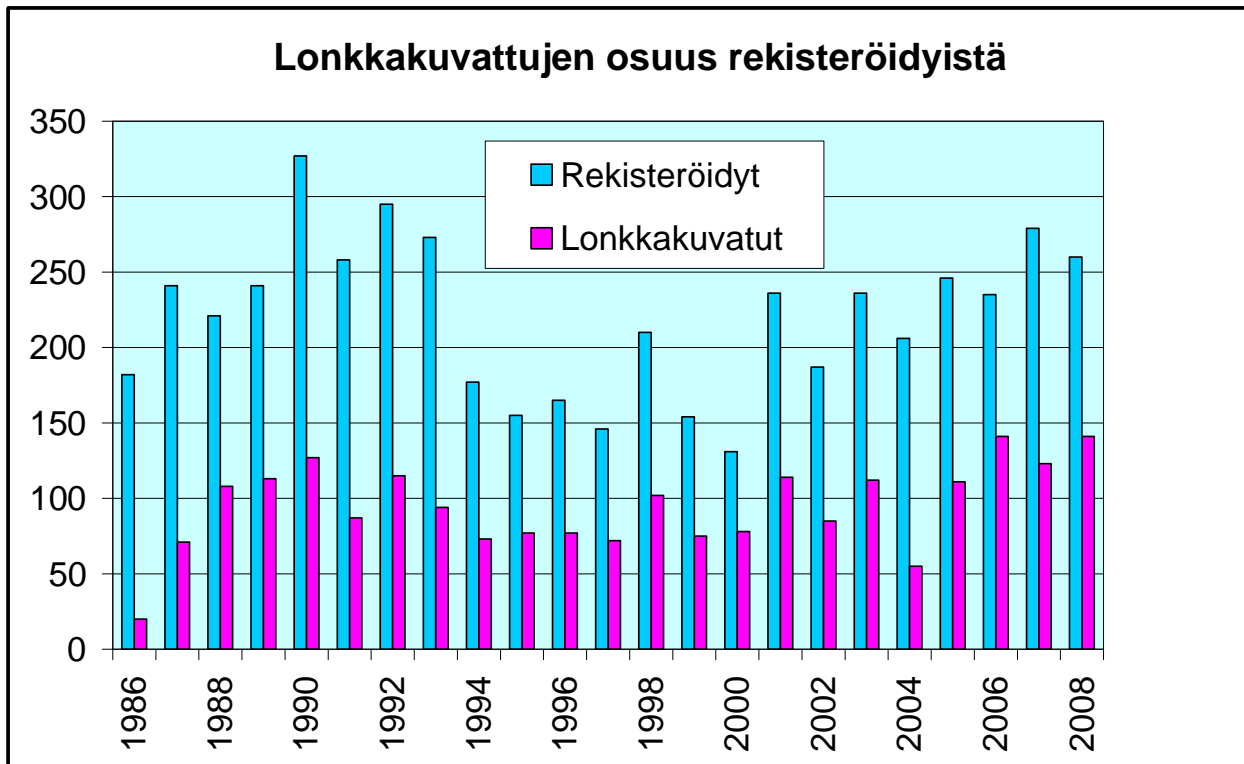
Lonkkia samojedinkoirilla alettiin kuvata jossakin määrin jo 1970-luvulla, mutta vasta vuonna 1988 päästiin lähelle 50 %:n osuutta kuvattuja koiria vuosittaisesta rekisteröintimäärästä. Siitä lähtien noin puolet vuosittain rekisteröidyistä pennuista on lonkkakuvattu. Tätä osuutta pitäisi saada edelleen nostetuksi, jotta todellinen tilanne olisi paremmin rotujärjestön tiedossa. Mitä suurempi osuus koirista kuvataan, sen luotettavammaksi muuttuvat myös indeksit. Kasvattajien tulee sitoutua JTO:n tavoitteisiin myös lonkkakuvattujen koirien määrän nostamiseksi.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston/nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä makroskooppisesti normaalit, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana. Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutumisen on täydellistä ja lonkkaniveletkin stabiloituvat. Yleensä kipukin helpottaa tässä iässä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa yleensä nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri genejä. Näistä osa on ns. suurivaikuttajia geenejä (engl. major gene). Samojedinkoirilla perimän vaikutuksen on arvioitu olevan varsin korkea (0,49), mikä tarkoittaa että 49 % lonkkatulokseen

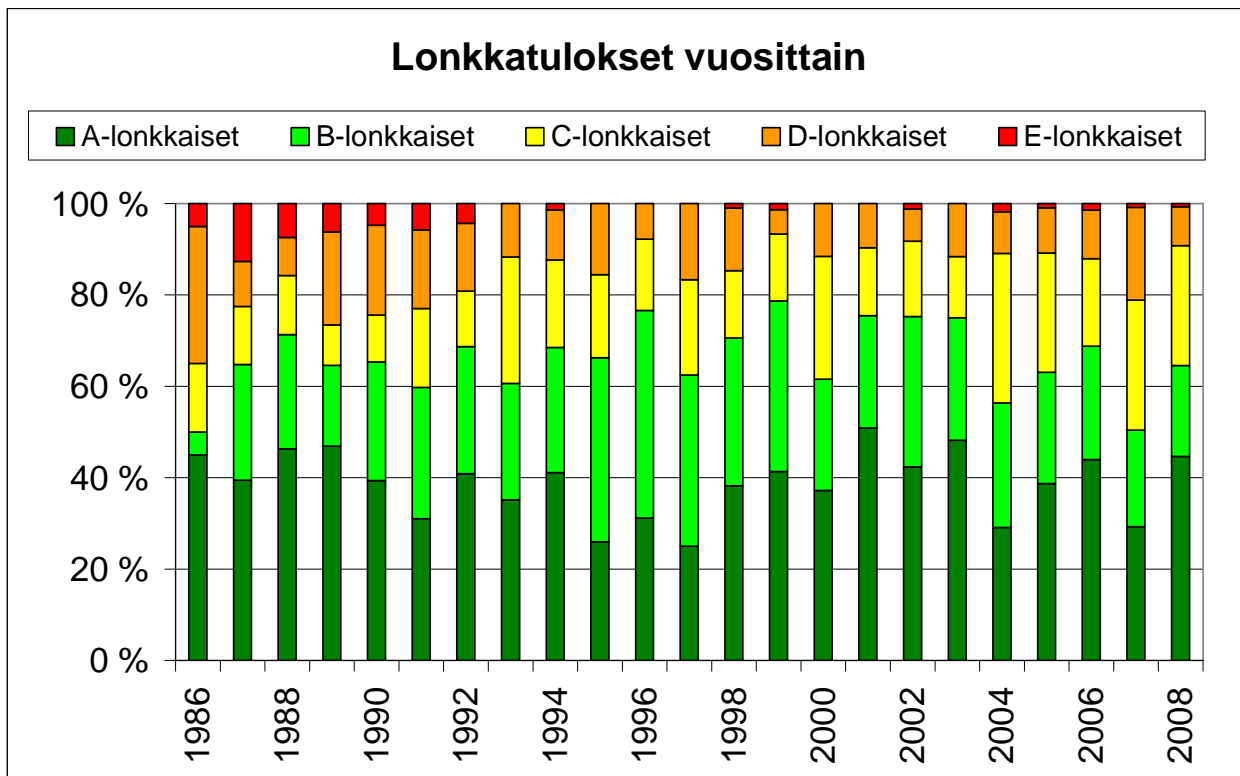
vaikuttavista seikoista on koiran perimässä. . Ympäristöllä on vaikutusta kasvuhäiriön ilmiasuun. Useissa tutkimuksissa on todettu runsaan ravinnonsaannin olevan yhteydessä lonkkavikaan. Ruokinta ei aiheuta dysplasiaa, mutta se tuo vian esiin geneettisesti alttiilla koirilla. Tämä pätee myös toisin päin, optimaalisella ruokinnalla lonkkanivelen kasvuhäiriö ei tule näkyviin tai on lievempää. Myös liian raju liikunta kasvuaikana voi pahentaa muutoksia.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu useimmilla roduilla röntgenkuvissa sairaiksi todettujen yksilöiden karsimiseen jalostuksesta. Ilmiasuunkin perustuvan jalostusvalinnan pitäisi johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista. Jalostusarvoindeksien (BLUP-indeksit) avulla valinta on tehokkaampaa. Samojedinkoirilla indeksejä on laskettu vuoden 2007 alusta. Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Lonkiltaan keskimääräinen samojedi saa indeksikseen 100. Sen alle olevat indeksit tarkoittavat sitä, että koira on lonkkaperimältään keskiarvoa huonompi. Vastaavasti yli sadan olevat lukemat tarkoittavat keskimääräistä parempaa lonkkaperimää. Jalostustietokannassa annetaan lisäksi luotettavuusprosentti luvuille. Mitä lähempänä 100 prosenttia, sen luotettavampi on indeksiluku kyseisellä koiralla. Indeksijalostus on herättänyt kasvattajissa ristiriitaisia tunteita. Kritiikki on kohdistunut jalostustoimikunnan asettamaan tavoitteeseen, jossa pentueen vanhempien yhteisen indeksin tulee olla vähintään 101. Tällä vaatimuksella pyritään kuitenkin siihen, ettei lonkkadysplasiatilanne ainakaan kääntyisi huonompaan suuntaan, niin kuin tapahtui vuoden 2007 aikana, jolloin indeksejä ei vielä yleisesti käytetty eikä niihin annettu suositusta. Indeksien tarkoitus on saada lonkkaniveldysplasia vähenemään rodussa ja tähän tarkoitukseen yhdistelmien keskiarvo 101 on vielä varsin vaatimaton. Koko ajan tulee kuitenkin muistaa rodun kokonaisuus eikä seurata vain lonkkaindeksejä. Niistä saadaan kuitenkin suuri hyöty, jos se osataan käyttää. Indeksien tuoma mahdollinen hyöty voidaankin nähdä aikaisintaan 5-10 vuoden kuluttua, jos kasvattajat sitoutuvat käyttämään indeksien laskemisesta saatavan informaation edukseen.

Lonkkadysplasian C-aste saattaa aiheuttaa ongelmia myös samojedinkoiralle, vaikka luokitus tulee yleensä matalasta lonkkamaljasta. Nivelpinnat ovat tällöin usein normaalit. D-lonkkaisen koiran vaiva on keskivaikea, mutta tällainenkin koira saattaa elää omistajan mielestä päällisin puolin normaalia elämää. Koirat ovat erittäin taitavia kiputilojensa salaamisessa. E-lonkkaisen koiran vaiva on vakava. D- ja E-lonkkaan liittyy usein eriasteinen nivelrikko (arthrosis), joka aiheuttaa koiralle kipua ja liikerajoitteita ainakin vanhuuden myötä. Tällainen koira saattaa ontua ja sen on usein vaikea nousta ylös makuulta rasituksen jälkeen. Vakavia lonkkavikoja voidaan hoitaa vähäoireisemmiksi kirurgisesti. Nivelrikkoa ei voi parantaa ja se usein pahenee koiran ikääntyessä. Oireiden lievittämiseen on onneksi olemassa lääkkeitä. Rekikoiraharrastus tai muu takaraajoja paljon rasittava urheilu D- tai E-lonkkaisella koiralla ei ole suotavaa. Lonkkavikainen koira tarvitsee hyvän lihaskunnon tukemaan takaraajojen luuston vajavuuksia. Vaikka PEVISA-ohjelma ei asetakaan kuvaustuloksiin rekisteröinteihin vaikuttavaa raja-arvoa, ei rotujärjestö suosittele D- ja E-lonkkaisia yksilöitä käytettäväksi siitokseen eikä tällaisia pentueita oteta SAMY:n pentulistalle. C-lonkkakuvaustuloksen saaneille yksilöille tulisi valita terve parituskumppani (A tai B).

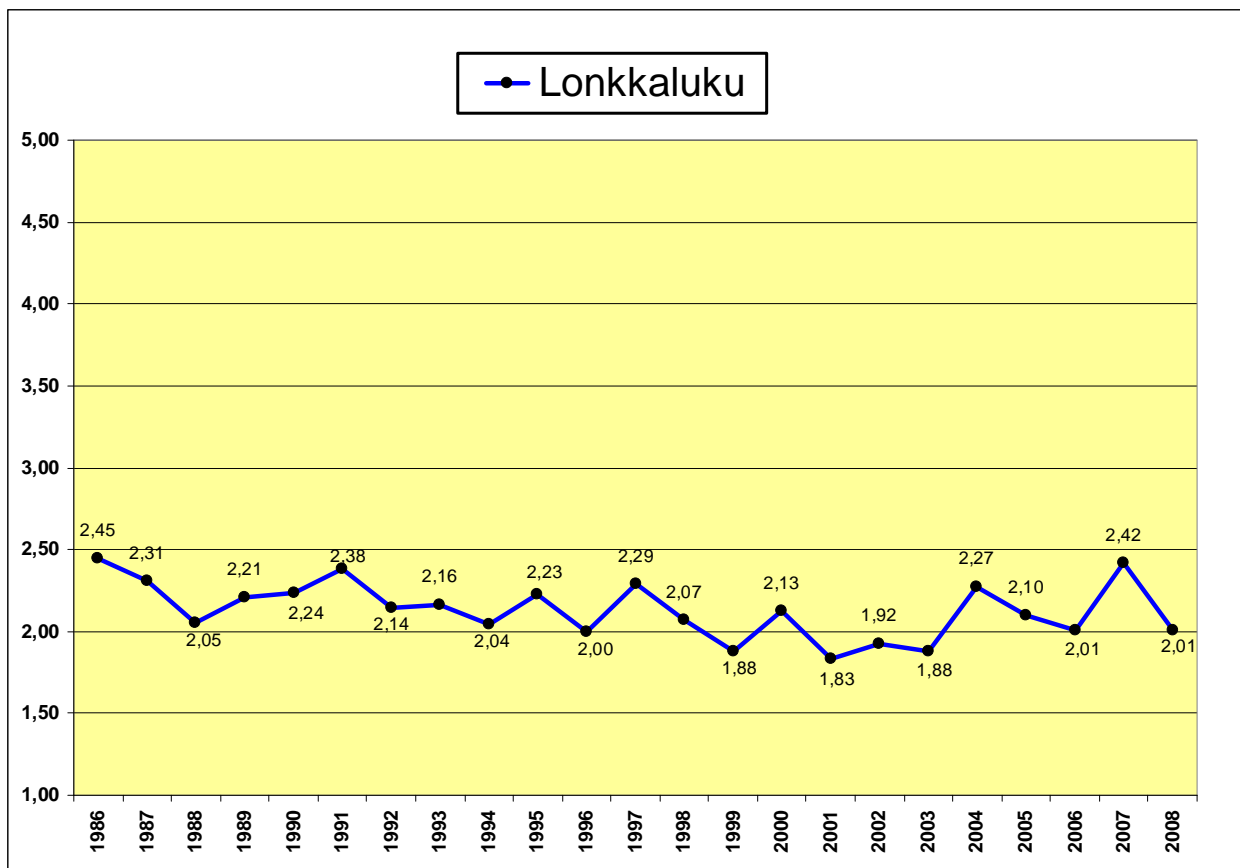
Kaaviossa esitetään samojedinkoirien lonkkatilanteen parantuminen vuodesta 1986 vuoteen 2008 Vihreän sävyt vallitsivat 1990-luvulla. Indeksien hyöty ei vielä näin lyhyenä aikana näy tilastoissa.

Yllä olevasta taulukosta voidaan todeta, että rotujärjestön asettama tavoite vain A-, B- tai C-lonkkaisten käyttämisestä siitokseen ei kavenna oleellisesti rodun geenipoolia. D- ja E-lonkkaisten osuus koiramäärästä on melko pieni. Huonoin tilanne oli 1986, jolloin 35 % koirista oli näitä. Tällöin kuvattujen osuus oli kuitenkin hyvin pieni, vain 11 %. Vuosittaisissa tuloksissa on suuriakin heittoja. Parikin lonkiltaan ”epäonnistunutta” pentuetta voi muuttaa tilaston tavanomaista huonommaksi, kun yksikin koira usein merkitsee yli yhden prosentin osuutta kokonaismäärässä. Jos koiria saataisiin kuvattua enemmän, se voisi antaa totuudenmukaisemman kuvan yleistilanteesta.

Rotujärjestö laskee vuosittain kuvatuille samojedinkoirille nk. ”lonkkaluvun”. Tämä luku on eräänlainen keskiarvo kunakin vuonna tutkituista koirista. Luku muodostuu summasta, jossa kukin A-tulos antaa luvun yksi, B-tulos kaksi jne, E-tuloksen antaessa luvun viisi. Tämä summa jaetaan kuvattujen koirien lukumäärällä. Mitä lähempänä lukua yksi ollaan, sen parempi keskimääräinen lonkkatulokset kyseiseltä vuodelta on ollut.

Samojedinkoirien lonkkaluvun kehitys 1986-2008.

4.3.1.2 Silmät

Suomalaisesta samojedikannasta on löytynyt seuraavia silmäsairauksia: Perinnöllinen harmaakaihi (HC), distichiasis, PHTVL/PHPV, verkkokalvon vajaakehitys (retinal dysplasia, RD), glaukooma, membrana pupillaris persistens (PPM) ja kyynelkanavan kehityshäiriö. Rodun PEVISA-ohjelmaa liittyy rekisteröinnin ehtona silmätarkastuspakko, joka ei saa olla 36 kk vanhempi.

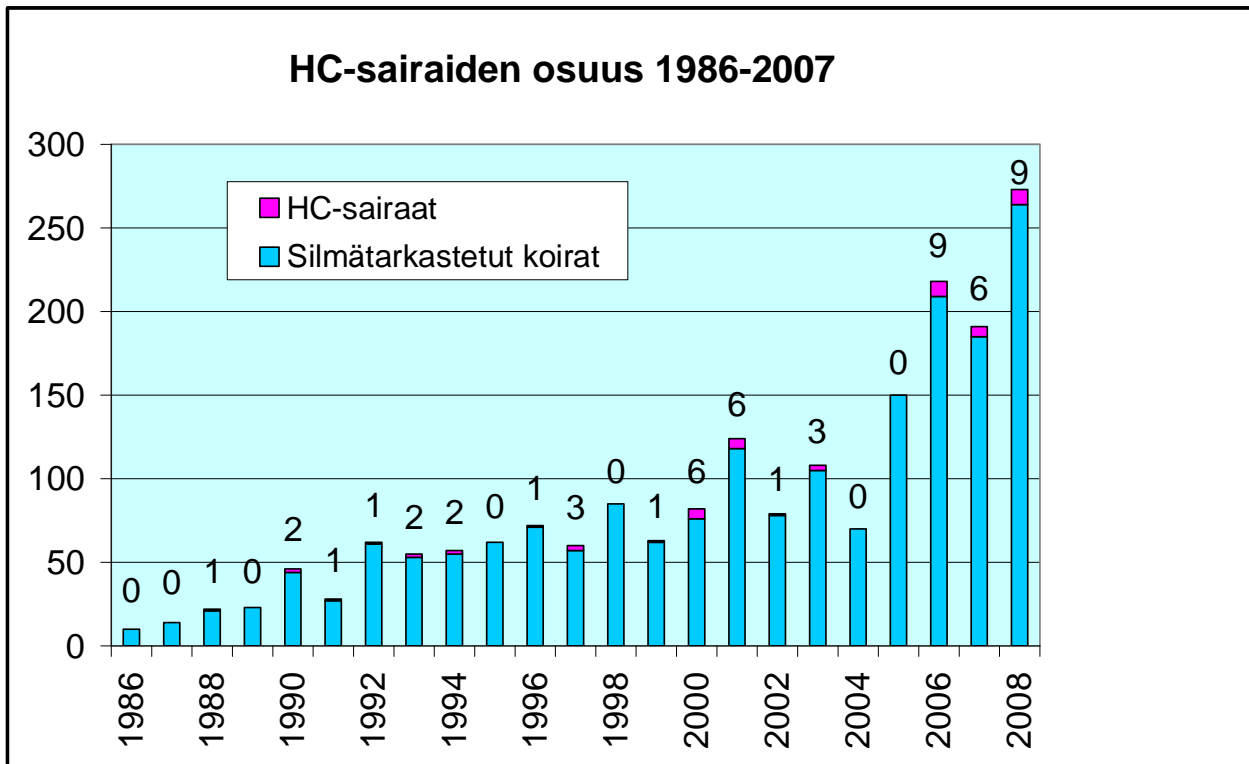
Perinnöllinen harmaakaihi aiheutuu mykiön samentumisesta. Samentuma voi olla niin laaja-alainen, että koira sokeutuu valon läpikulun estyessä mykiössä. HC voi olla myös niin lievä, että se ei kovin paljon haittaa koiran elämää. Sokea koira tulee toimeen tutussa ympäristössä tietyin edellytyksin kohtuullisesti, mutta se vaatii omistajalta elinympäristön muuttumattomuutta. HC on perinnöllinen sairaus, ja periytymistapa näyttää samojedeilla on olevan autosomaalinen resessiivinen. SAMY on kerännyt Professori Hannes Lohen tutkimusryhmälle DNA-näytteitä sekä sairasta että terveistä koirista sekä sponsoroinut terveiden verrokkien silmäpeilauksia terveydentilan varmistamiseksi. Professori Lohen tutkimusryhmässä Helsingin Yliopistolla tehdään töitä samojedinkoiran HC-geenien paikantamiseksi. Tämänhetkisten alustavien tulosten valossa kyseessä näyttäisi olevan alttiusgeeni. Kun nämä geenit on

paikannettu, voidaan luoda strategia tehokkaaksi perinnöllisen harmaakaihin vastustamiseksi. Tällä hetkellä jalostustoimikunta määrittelee tunnetuiksi kantajiksi yksilöt, joilla on HC-sairaita jälkeläisiä. Tunnettujen kantajien siitoskäyttöä tulisi tarkoin harkita ennen kuin sairauden aiheuttava geenimutaatio on paikannettu. Tämän jälkeen on kenties mahdollisuus saada käyttöön geenitesti, jonka avulla voitaisiin tunnettuja kantajiakin parittaa terveiksi testattujen yksilöiden kanssa. Tämä voisi osaltaan hidastaa sukusiitoksen lisääntymistä rodussa, kun joidenkin yksilöiden siitoskäyttöä rajoittavia tekijöitä olisi yksi vähemmän. Jalostusehdotuksia käsitellessään jalostustoimikunnalla on usein vaikeuksia löytää riittävän matalariskisiä uroksia (uroksia, joilla ei lähisuvussa ole perinnöllisiä harmaakaihitapauksia) kohtuullisen riskin omaaville nartuille. Korkean riskin koiriksi SAMY määrittelee koirat, joiden sisaruksilla on HC tai vanhempien muissa pentueissa sairautta on todettu. Kohtuullisen riskin koiriksi katsotaan kakki koirat, joiden lähisuvussa muualla esiintyy kaihia. SAMY suosittelee korkean riskin koirien siitoskäytön välttämistä niin kauan kuin HC:n periytymismekanismi ei ole tiedossa.

Perinnöllistä harmaakaihia on samojedeilla kahta yleisintä tyyppiä:

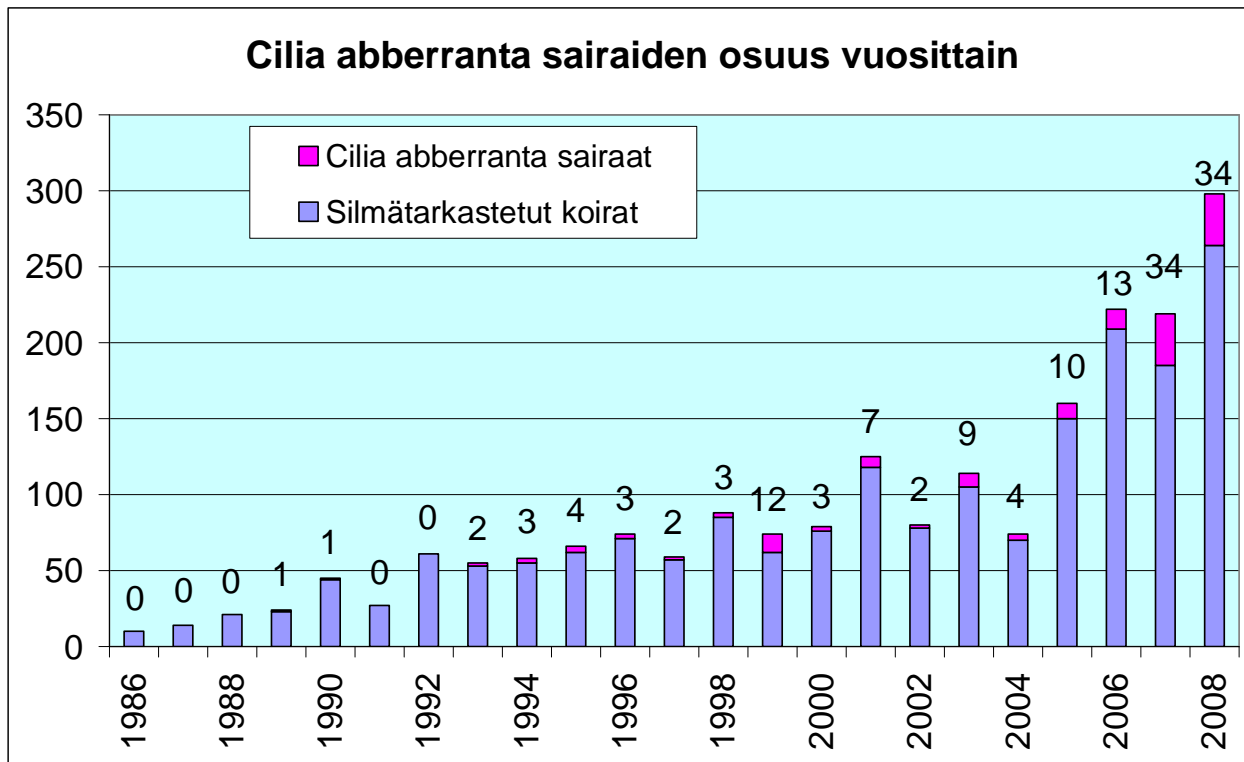
1. Polaarinen kaihi, joka tarkoittaa silmän takakapselin samentumaa. Tämä tyyppi yleensä haittaa näkökykyä ainakin jossakin määrin, riippuen samentuman laajuudesta. Toisinaan koira sokeutuu kokonaan. Polaarista kaihia tavataan yleensä nuorilla koirilla. Se tulee yleensä ilmi jo ensimmäisessä silmäpeilauksessa, jos se suoritetaan yli vuoden ikäiselle koiralle. Näistä koirista kerättyjä DNA-näytteitä on käytetty geenivirheen paikantamiseksi tehtävässä tutkimuksessa..
2. Kortikaalinen kaihi tarkoittaa silmän kuorikerroksen samentumista. Tämä tyyppi ilmaantuu yleensä vasta vanhemmille koirille, mutta joitakin nuorena sairastuneitakin samojedeja on tavattu. Kortikaalinen HC ei sokeuta koira ja harvoin vaikuttaa näkökykyyn niin paljon, että siitä olisi koiralle mitään haittaa. Tällä hetkellä näitä yksilöitä ei käytetä geenikartoitukseen.
- 3.

Rotujärjestökään ei aktiivisesti vastusta kortikaalista kataraktaa, koska sillä ei ole koiran elämän kannalta suurtakaan väliä. Nämä koirat harvoin kokonaan sokeutuvat ja voivat viettää varsin normaalia elämää.

Kaihitilastoissa on mukana koiria, jotka on tutkittu useampaan kertaan ja näin ollen sairaksi todettujen määrä ei kuvaa täysin sairaiden yksilöiden määrää.

Distichiasis on tila, jossa luomen reunan sisäpuolella (4-6 mm) olevat talirauhaset ovat muuttuneet karvaa kasvaviksi soluiksi. Tauti on yksi kolmesta cilia aberranta (karva väärässä paikassa) –taudin muodosta.. Silmää hankaava karva/karvat voi olla koiran elämää suuresti haittaava vaiva, jolloin karvoja joudutaan poistamaan. Silmät saattavat vuotaa ja koira voi olla tuskainen karvan hangatessa sarveiskalvoa. Joillakin yksilöillä karva voi olla niin pehmeä ja määrä vähäinen, että omistaja ei huomaa koirassaan mitään poikkeavaa. Lievempi muoto cilia aberrantaa, jota Suomessa myös tavataan, on trichiasis. Tällöin koiran silmäluomen karvat kääntyvät luomen alle ja voivat hangata silmää. Kolmas ja ehkä koiran kannalta hankalin muoto ovat ektooppiset ciliat, jolloin missä tahansa luomen limakalvolla voi kasvaa karvaa. Ektooppiset ciliat joudutaan yleensä poistamaan leikkauksella. Yleisimmin esiintyvä ylimääräisten ripsien muoto samojedeilla on distichiasis ja yleensä eri cilia aberranta -muodot ovat lisääntyneet samojedeilla räjähdysmäisesti viime vuosina, kun tutkittujakin koiriakin on enemmän. Uusien ECVO- silmätarkastuslomakkeiden paremman täytettävyyden takia, tai sitten muista syistä, myös ektooppiset ciliat näyttävät lisääntyneen samojedinkoirilla.

Cilia aberranta tilastoissa on mukana koiria, jotka on tutkittu useampaan kertaan ja näin ollen sairaiksi todettujen määrä ei kuvaa täysin sairaiden yksilöiden määrää.

SAMY:n siitoskoirien vaatimuksissa mainitaan runsaiden ylimääräisten ripsien estävän siitoskäytön. Suomessa on tavattu myös cilia aberranta -sairaita koiria, joiden kummallakaan vanhemmalla ei ole koskaan löydetty ylimääräistä karvaa silmäluomien sisäpuolelta. Sukutauluja tutkimalla ei ole mahdollista päätellä sairauden periytymismekanismia. Monilla potilaista karvaa ei löydetä jokaisessa silmätarkastuksessa. On mahdollista, että karvan kasvu muuntuneissa soluissa ei ole jatkuvaa tai karvat on nypitty pois ennen peilausta. Kyseessä saattaa olla kaksi eri sairautta, joiden ilmiäisy vain on melko identtinen. Toivottavasti tähänkin saadaan joskus ratkaisu geenitutkimuksen puolelta.

Näyttemateriaalista samojedinkoirilla ei ainakaan ole pulaa. Jos cilia aberranta -sairasta koira käytetään siitokseen, tulisi sen muiden ominaisuuksien olla jalostuksen kannalta rodun keskitasoa huomattavasti korkeampia. Kahta cilia aberranta -sairasta koira ei myöskään tule yhdistää.

PHTVL / PHPV (persistent hyperplastic tunica vasculosa lentis / persistent hyperplastic primary vitreous) on kirjainlyhenne sairauksista, joissa linssin ja silmänpohjan välinen sikiöaikainen verisuoniverkosto ei surkastu normaalisti syntymän jälkeen. PHTVL / PHPV on viime vuosina yleistynyt suomalaisessa samojedikannassa. Sairauden vaikeusasteet merkitään 1-6. Ensimmäisessä asteessa koiralla on vain linssin takapinnalla pisteytyksenä näkyvää verisuonijäännöstä ja kuudennessa asteessa koira on sokea. Sokeus aiheutuu verisuonituksen aiheuttamasta ärsytyksestä, mikä johtaa

linssin samentumiseen. Myös itse linssi voi olla epämuodostunut sairauden vuoksi. Sairaiden koirien käyttöä suvun jatkamiseen ei suositella sairausasteesta riippumatta.

Samojedinkoirilla todetut PHTVL / PHPV -löydökset

Tutkimusvuosi	PHTVL/PHPV aste	Koiran rekisteröintivuosi
1995	2	1994
1997	1-2	1987
1998 ja 2000	3/ 1-2	1996
2000	4	1998
2000	1-2	1999
2002	1	2001
2003	ei merkitty	2002
2004	1	2002
2004 ja 2007	ei merkitty	2003
2005	4	2003
2005	rajatapaus	2003
2005	2	2003
2005	4	2003
2006	diagnoosi avoin	2004
2007	2	2003
2007	ei merkitty	2003
2007	rajatapaus	2006
2008	diagnoosi avoin	2006
2008	1	2007
2008	diagnoosi avoin	2007

Taulukon kolme koiraa (tutkimusvuosi 2005) ovat samasta pentueesta. Kennelliiton jalostustietokanta on koodannut ennen ECVO-lomakkeiden käyttöönottoa samojedeilla todetut PHTVL/PHPV-tapaukset lähes aina tulkinnanvaraisiksi, mikä ei palvele tavallista koiranomistajaa ja –kasvattajaa. Taulukossa esitetyt tulokset ovat suoraan eläinlääkäreiden tarkastuskaavakkeista. Pois on jätetty yksi epäselvä rajatapaus, jonka tulkinta vaihtelee tarkastuskerrasta toiseen. Tilastosta on nähtävissä selkeä sairastumisalttiuden nousu 2000-luvun alusta lähtien. Koirien sukutaulut antavat ymmärtää kyseessä olevan selkeästi perinnöllisen sairauden, vaikkakaan periytymismekanismi tässäkin tapauksessa on vielä selvittämättä. Kaksi sairasta ja yksi rajatapaus samassa pentueessa ei mahdu sattuman aiheuttaman vaihtelun joukkoon. Tilannetta seurataan jatkossa ja tarvittavia siitoskäytön rajoituksia mahdollisesti kiristetään.

RD (retinan dysplasia eli verkkokalvon synnynnäinen kehityshäiriö) jaetaan kolmeen muotoon, multifokaaliin (MRD), geografiseen (GRD) ja totaaliseen (TRD). MRD:ssa verkkokalvolla näkyy yksittäisiä poimuja, jotka syntyvät verkkokalvon paikallisen virhekehityksen seurauksena. Poimujen määrä voi vaihdella. MRD ei vaikuta näkökykyyn. GRD:ssa verkkokalvo on väärin kehittynyt

laajemmalla alueella, mikä voi vaikuttaa koiran näkökykyyn ja TRD:ssa verkkokalvo on kokonaan irtautunut, mikä aiheuttaa silmän täydellisen sokeuden. MRD-muutokset eivät pahene iän myötä, vaan saattavat pikemminkin osittain hävitä näkyvistä vanhemmiten. GRD:aan saattaa iän myötä liittyä paikallista verkkokalvon rappeumaa muutoksen alueella. Useilla roduilla RD:n on todettu periytyvän resessiivisesti. Eri RD-muotojen välistä geneettistä yhteyttä ei tunneta. Totaalisia irtoamisia ei samojedinkoirilla ole Suomessa raportoitu.

tutkimusvuosi	sairaustyyppi	rekisteröinti-vuosi	silmä
1990	M	1989	vasen
1999	G	1998	molemmat
1999	G	1998	vasen
2002	M	2001	molemmat
2003	M	2002	molemmat
2003	G	2002	oikea
2003	G	2002	vasen
2003	G	2002	vasen
2004	M	2002	molemmat
2005	M	2004	molemmat
2005/2006	M	2005	vasen
2006	M	2005	vasen
2006/2007	G	2005	vasen
2007	M	2006	molemmat
2007	M	2006	molemmat
2008	G	2002	ei merkitty
2008	M	2007	molemmat
2008	M	2007	vasen

Taulukkoon on koottu Suomessa todetut RD-tapaukset. Huomioitavaa on, että ainut bilateraali (molemminpuolinen) geograafinen RD löydettiin tuontikoiralta. Suomessa syntyneiltä koirilta on löydetty vain toispuoleisia geograafisia muotoja. Tällä hetkellä RD ei ole suomalaisessa samojedikannassa suuri ongelma, mutta tilannetta seurataan ja tarvittaessa annetaan uusia suosituksia siitoskoirien valintaan, mutta sairasta koiraa ei toivota käytettävän siitokseen. RD:n eri muodot saattavat olla eri geenivirheiden aiheuttamia ja myös toispuoleiset RD muodot ovat osoittautuneet eri roduilla perinnöllisiksi. Multifokaaleilla löydöksillä ei ole koiran elämälle juurikaan merkitystä, mutta geograafinen löydös sulkee koiran ehdoitta pois jalostuksesta.

Glaukooma johtuu silmänpaineen noususta, joka voi vaurioittaa näköhermoa tai johtaa verkkokalvo-muutoksiin aiheuttaen hoitamattomana sokeuden. Glaukooma on todettu perinnölliseksi myös samojedinkoirilla. Ruotsissa tehtiin samojedinkoirilla tutkimus 1980-luvulla, jossa mitattiin silmien kammiokulmia paineen nousuun johtavana tekijänä. Ahdas kammiokulma voi aiheuttaa paineen nousua silmässä, kun nesteet eivät pääse vapaasti kiertämään silmässä. Kammiokulmia tai silmänpaineita ei

tavallisesti tutkita normaalin silmätarkastuksen yhteydessä. Suomessa on todettu viimeinen virallinen glaukooma 1994 kaksivuotiaalla koiralla.

Rekisteröintivuosi	Sairaiden lukumäärä
1968	1
1970-1979	17
1980-1989	4
1990-1994	2

Glaukooma näyttää kadonneen samojedeistamme 1990-luvun alkupuolelle tultaessa. Moni sairastunut koira lopetettiin. Jalostustoimikunta toivoo koiranomistajien toimittavan epävirallisenkin tiedon koiransa mahdollisesta glaukoomadiagnoosista, jotta tilanne saadaan pidettyä jatkossakin yhtä hyvänä. Muilla roduilla on käytettävissä geenitestejä myös glaukoomaan. Joku olemassa olevista geenitesteistä saattaisi soveltua myös samojedinkoirille, mutta ainakaan suomalaisessa populaatiossa testille ei liene suurta kysyntää. Viimeinen julkaistu tieteellinen artikkeli samojedinkoirien glaukoomasta on vuodelta 2004, joten geenivirheen löytymistä ei ainakaan toistaiseksi ole julkaistu.

PPM (persistent pupillary membranes) on tila, jossa pupilliaukon avautuminen sikiönkehityksessä on ollut epätäydellistä ja iiriksestä lähtee rihmoja eri suuntiin. Rihmat voivat olla kiinnittyneinä iiriksestä iirikseen, iiriksestä sarveiskalvoon, iiriksestä linssiin tai muodostaa kudosalvoa etummaiseen kammioon. Kolme viimeksi mainittua muotoa aiheuttavat vakavina näkövaurioita tai sokeutta. Suomessa on todettu viimeisten 10 vuoden aikana kaksi lieväksi luokiteltua PPM-diagnoosia (vanhan luokituksen mukaan asteet 1 ja 2), joten samojedeilla sitä ei voine pitää ongelmana.

PRA, etenevä verkkokalvon rappeutuma, johtaa aina koiran sokeutumiseen. Ensioire koiralla on hämäräsokeus. Suomessa on todettu 3 virallista PRA:ta vuosina 1979, 1984 ja 1997. Peritymistapa samojedeilla on joko autosomaalinen resessiivinen tai X-kromosomaalinen ja edellämämainittuun muotoon on olemassa geenitesti (Optigen). PRA:ta ei voida tällä hetkellä pitää ongelmana samojedeilla Suomessa eikä Suomesta ole testattu yhtään koiraa.

Kyynelkanavan kehityshäiriö (Imperforate puncta) on perinnöllinen vika, jonka takia koiralta puuttuu normaali kyynelkanava. Silmästä vuotaa kyynelneste luomen alta, koska normaalia reittiä nenäonteloon ei ole joko kyynelkanavan puuttumisen tai sen umpinaisuuden vuoksi. Tauti on harvinainen, eikä sen periytymistapaa tunneta. Suomessa on raportoitu virallisesti neljä tautitapausta. Koiralle voidaan

kirurgisesti rakentaa puuttuvan kyynelkanavan tilalle tiehyt nenäonteloon, mikä helpottaa oireita, mutta on kustannuksiltaan kallis ja vain harvojen eläinlääkäreiden osaamisaluetta.

Kuivasilmäisyys eli keratoconjunctivitis sicca –sairaus (KC) on ikävä ja kivulias silmäsairaus. Silmässä oleva kyynelrauhanen ei toimi silloin normaalisti, silmän pinta kuivuu, ravinteiden kulkeutuminen estyy, sarveiskalvolle tulee haavautumia, tulehdusmuutoksia ja pahimmassa tapauksessa silmä voi puhjeta. Hoitona käytetään kostuttavia silmätippoja. Samojedinkoirilla on todettu muutamia kuivasilmäisyystapauksia viime vuosina. Näiden koirien käyttämistä siitokseen tulee tarkoin harkita sairauden kivuliaisuuden vuoksi vaikkakaan taudin suoranaista perinnöllisyyttä ei ole osoitettu.

Sarveiskalvon rappeutuma (Corneal dystrofia) epäillään samojedinkoirilla perinnölliseksi sairaudeksi. Rotujärjestö ei ole kiinnittänyt asiaan kovin paljon huomiota, koska sairastuneita koiria ei ole ollut kovin runsaasti. Uusien ECVO-kaavakkeiden käyttöönotto on helpottanut tilanteen seuraamista sairauden osalta. Samojedien rappeutuma etenee hitaasti ja todetaan kirjallisuuden mukaan yleensä kuuden kuukauden ja kahden ikävuoden välisenä aikana. Sairastuneiden koirien omistajilta on kuitenkin kuultu huomattavasti vanhempanakin todettuja tapauksia, vaikka koiraa on silmäpeilattu säännöllisesti. On raportoitu myös tapauksesta, jossa toispuoleinen löydös oli myöhemmin kadonnut. Tällöin voidaan pohtia, oliko alkuperäinen diagnoosi kuitenkin CD, vai jokin muu samalta näyttävä löydös. Rappeutuma sijaitsee sarveiskalvon tyvikalvolla. Silmän sarveiskalvolle muodostuu pyöreä tai soikea harmaa samentuma. Löydös on usein symmetrisesti molemmissa silmissä. Kirjallisuudessa mainitaan ainoana hoitona kirurginen hoito (sarveiskalvosiiirre; Slatter 2001). Tämä hoitomuoto ei ole kuitenkaan kaikkien saatavilla hinnan, osaavien tekijöiden ja erityisesti siirteiden puutteen vuoksi.

4.3.2 Muita samojedinkoirissa tavattuja sairauksia

Vuonna 2005 tehdyssä jalostus- ja terveystutkimuksessa saatiin 112 samojedinkoiraa kattava otos. Koirista narttuja oli 75 kpl (67%) ja uroksia 37 kpl (33%). Samojedi vaikuttaa kyselyn perusteella varsin perusterveeltä koirarodulta. Mitään runsaslukuisesti esiintyvää ongelmaa terveyden suhteen ei noussut esiin ja omistajat olivat koiriinsa hyvin tyytyväisiä. Seuraavassa lista niistä sairauksista, joita kyselyssä tuli esille.

- ❖ diabetes
- ❖ kilpirauhasen vajaatoiminta
- ❖ nesteen kertyminen keuhkoon
- ❖ maksan toimintahäiriö

- ❖ virtsakivet
- ❖ cushingin tauti
- ❖ aortan ahtauma

Yhden koiran ilmoitettiin kärsivän furunkuloosista ja parilla olevan jokin allergia. Rokotusvasteen puutteita ei raportoitu. Englantilaisessa tutkimuksessa 2007 todettiin samojedinkoirien vastaavan rokotteisiin normaalisti ja muodostavan vasta-aineita.

Diabetes on samojedinkoirilla melko yleinen suhteutettuna populaation kokoon. Samojedit kuuluvat sen suhteen riskirotuihin. Diabetekseen koirat sairastuvat yleensä yli viiden vuoden vanhoina, joten sairauden vastustaminen on vaikeaa. Diabetes aiheutuu haiman insuliinia tuottavien β -solujen tuhoutumisesta yksilön oman immuunivasteen tunnistaessa nuo elintärkeät solut elimistölle vieraiksi. Kyseessä on autoimmuuni-sairaus. Koirien diabetes on lähes aina insuliinipistoksilla hoidettava sairaus. Diabetekseen liittyy usein harmaakaihi, joka ei ole perinnöllinen, vaan johtuu sokeriaineenvaihdunnan häiriöstä. Tämä kaihimuoto saattaa sokeuttaa koiran, vaikka olisikin nk. kortikaalista tyyppiä (vert. perinnöllinen harmaakaihi). Samojedeilla on löydetty riskihaplotyyppit (perimässä muuttumattomana kulkeva DNA-juoste, joka voi sisältää useiden geenien koodin) **DLA-DRB1*009/DQA1*001** sekä **DLA-DRB1*015/DQA1*006** (DLA=dog leucocyte antigen). Kirjaimet viittaavat tiettyihin DLA-geeneihin ja numerot tiettyihin näiden geenien muotoihin, alleeleihin. MHC (major histocompatibility complex), on kaikkien selkärankaisten yhteinen kudossopeutuvuusjärjestelmä. MHC-alueella on noin 400 immunologisesti merkittävää geeniä, jotka ovat hyvin samankaltaisia eri nisäkäslajeilla. MHC-alueen geenit koodaavat molekyylejä, jotka toimivat elimistön kaikissa tumallisissa soluissa esitellen viruksia, bakteereita ja loisia T-soluille osana immuunijärjestelmää. Nämä molekyylit ovat siis merkittävässä asemassa immuunipuolustuksessa, joten niiden vääränlainen toiminta voi olla osasyynä mm autoimmuunisairauksien, kuten koirien diabeteksen syntyyn. Diabetes aiheutuu monen tekijän summana. Ympäristöolot, virukset jne. vaikuttavat siihen mikä koira sairastuu ja mikä ei. Vaikka koira kantaisi riskihaplotyyppiä, se ei välttämättä sairastu diabetekseen, mutta riski on huomattavasti kohonnut.

Diabeteksen ehkäisy saattaa nykytiedoilla olla mahdoton tehtävä koiranjalostuksessa. Koska koirat sairastuvat diabetekseen usein vasta sen jälkeen kun mahdolliset jälkeläiset on jo tehty, emme voi paljoakaan vaikuttaa asiaan tätä kautta. Riskihaplotyyppi saattaa olla niin yleinen rodussamme, että emme pääse siitä jalostuksen avulla eroon. Haplotyyppien monimuotoisuus todennäköisesti selkiytyy Hannes Lohen tutkimusryhmän geneettiseen monimuotoisuuteen liittyvien tutkimustulosten valmistausta.

Epilepsiasta on viime aikoina puhuttu myös samojedinkoirien ongelmana. SAMY:n siitoskoirien vaatimuksissa todetaan, että koiralla ei saa olla epilepsiaa sairastavia jälkeläisiä, jotta sitä voidaan käyttää siitokseen. Jalostustoimikunnalle on virallisesti raportoitu vain yksi idiopaattinen epilepsia, joka johti koiran lopettamiseen. Idiopaattiselle epilepsialle ei voida löytää selitystä esim. traumaperäisistä vaurioista tai koiran muista sairauksista ja sitä pidetäänkin perinnöllisenä. Vuonna 2007 syntyi pentue, josta kasvattaja ei ole raportoinut, mutta kahden pennun omistajat ovat olleet yhteydessä jalostustoimikuntaan pentunsa epilepsian vuoksi. Kahdesta kolmesta sairastuneesta pennusta on saatu myös DNA-näyte Hannes Lohen tutkimusryhmän tekemään epilepsiageenien kartoitukseen. Samojedinkoirien epilepsian geenivirheen löytäminen näin vähäisellä näytemäärällä on kuitenkin mahdotonta. Jokainen näyte on kuitenkin arvokas tulevaisuuden kannalta. Kun tapauksia tulee lisää, koirista täytyy kerätä DNA-näytteet talteen tulevaisuuden tutkimuksia varten. Luotettavan tiedon saaminen yleiseen käyttöön näyttää olevan hyvin vaikeaa. Vanhat harrastajat muistavat jo 1970-luvulta koiranäyttelyistä ihmisiä, joilla oli kiire antaa koiralle lääke tiettyyn aikaan, ”jotta koira ei saa kohtausta”. Mahtoivatko omistajatkaan tietää tuolloin, kuinka vakavasta sairaudesta heidän koirallaan oli kyse? Näitä sukuja on käytetty siitokseen ja jälkeläiset vaikuttavat edelleen nykyisessä kannassamme. Epilepsiakaan ei ole sen enempää koiran omistajan kuin kasvattajan syy jos kasvattaja ei ole tietoisesti ottanut riskiä siitosyksilöitä valitessaan. Onneksi epilepsian tutkimus etenee Suomessa ja maailmalla. Ehkä jonain päivänä voidaan muista roduista löydettyjä geenivirheitä testata myös vähäisellä samojedien näytemäärällä.

Suomessa on todettu virallisesti 3-5 tapausta samojedinkoirien perinnöllistä glomerulopatiaa (SHG). Tauti aiheutuu munuaiskeräsen toimintahäiriöstä, joka johtaa elimistön sisäisen tasapainon horjumiseen. Sairaana koiran virtsaan erittyy mm. paljon proteiineja, suoloja ja sokereita, jotka terveellä koiralla imeytyvät takaisin elimistön käyttöön. Tauti johtaa kuolemaan yleensä 12-16 kk ikään mennessä. Yleensä SHG tappaa uroskoiria, mutta myös nartut voivat sairastua. Nartuilla oireet ovat yleensä lieviä ja voivat jäädä diagnosoimatta. Tutkimuksissa on periytymistavan onkin todettu olevan X-kromosomaalinen. Narttujen on todettu sairastuneen lievempioireiseen muotoon. On kuitenkin mahdollista, että sairas alleeli saadaan sekä emältä että isältä. Etenkin sisä- ja linjasiittoisissa koirapopulaatioissa tämä voi olla hyvinkin todennäköistä. On mahdollista, että lievempi sairauden muoto voi myös ilmetä nartuissa, joilla on vain yksi muuntunut alleeli (kantajissa). Samojedisukuja tarkasteltaessa voidaan spekuloida myös yhden autosomeissa (ei sukupuolikromosomit) sijaitsevan sairausgeenin mahdollisuudella. Lisäksi kuolemaan johtavat, kenties sairausgeeniä voimistavat geenimutaatiot (enhancer) sijaitsisivat X-kromosomissa. Tällöin voimistavat mutaatiot tulisivat esille yleensä vain uroksilla, jotka kuolevat nuorina. Malli selittäisi myös lieväoireiset urokset, joilla olisi vain

autosomissa sijaitsevat geenimutaatio, mutta ei niiden vaikutusta voimistavaa X-kromosomissa sijaitsevaa mutaatiota. Nartuilla toinen X-kromosomi toimisi normaalisti ja sairaus ei saisi nuorena kuolemaan johtavaa muotoa. Lisäksi aina on muistettava uusien mutaatioiden mahdollisuus.

Samojedinkoirilla ei yleensä ole vaikeuksia lisääntymisessä. Urokset astuvat normaalisti. Jos narttu ei tule kantavaksi, on usein syynä väärä astutusajankohta. Nartut synnyttävät normaalisti ja keisarinleikkauksia tarvitaan harvoin. Äidinvaistot ovat samojedinkoirilla normaalit ja ihmisen apua pentujen hoidossa ei paljoa tarvita ensimmäisten elinviikkojen aikana.

4.3.3 Samojedinkoirilla kirjallisuudessa kuvattuja sairauksia

USA:ssa on julkaistu artikkeli, jossa samojedinkoirilla on todettu RD:hen liittyvä luuston kääpiökasvuisuus. Koirilla todetaan ranneluiden ”länkisäärisyys” ja silmien puutteellista kehitystä. Silmissä todettiin kataraktaa ja RD-muutoksia. Periytymistapa on rajoitettujen kokeiden perusteella todettu autosomaaliksi resessiiviseksi. Näitä koiria ei ole Suomessa tavattu.

X-kromosomiin liittyvän PRA-geenin kartoitustyö aloitettiin Norjassa 2004. Tätä tautimuotoa on tavattu ainakin USA:ssa siperianhuskylla ja samojedilla. Geenivirhe on paikannettu USA:ssa. Toistaiseksi tarkempi tietoa kartoitustuloksista ei ole julkaistu. Geenitestää ei samojedinkoirille ole olemassa. Toinen PRA muoto periytyy sukupuolikromosomeihin liittymättömänä eli autosomaalisesti dominantisti ja on näin ollen tätä muotoa on helppo vastustaa.

Glaukooma samojedinkoirilla on yleistynyt Pohjois-Amerikassa. Sairastuneiden prosenttiosuus on noussut vuosien 1974-1983 ajanjakson 1,43%: sta 1,59 %:iin vuosien 1994-2002 tutkimusjaksolla. Tuontikoirien mukana voimme saada siis myös glaukooman takaisin suomalaisiin samojedeihin. Amerikkalaiset raportoivat sairastumisen keski-ikäksi 6,16 vuotta, $\pm 1,39$ vuotta.

Australiassa kerättiin Sydneyn Yliopiston toimesta vuonna 2008 tietoja samojedinkoirien perinnöllisten sairauksien esiintyvyydestä sikäläisessä populaatiossa. Näiden sairauksien esiintyvyys australialaisessa kannassa on selvittämättä, mutta ainakin yksittäisiä tapauksia tuli ilmi kyselyn pohjalta. Listaan kertyi seuraavia sairauksia, joista joitakin on tavattu myös suomalaisissa samojedinkoirissa

- Sydämen väliseinän epätäydellinen umpeutuminen syntymän jälkeen (ASD)
- Hemofilia (Faktori VIII puutos, hemofilia A ja Von Willebrandin tauti)

- Keuhkoahaava
- Diabetes
- Aivolisäkeperäinen kääpiökasvuisuus
- Kilpirauhasen vajaatoiminta
- Autoimmuuni kilpirauhasen vajaatoiminta
- Kilpirauhas-tulehdus
- Porttilaskimoon liittyvä, maksaperäinen aivosairaus
- Autoimmuuni verihäiriöiden puutos
- Silmäluomen sisäänpäin kääntyminen (entropion)
- Erilaiset talirauhas-tulehdukset ja -kasvaimet
- Vitiligo
- Lonkkavika
- Lihasrappeuma
- Ruston luutumishäiriö
- Luu- ja rustokudosongelmat (OCD)
- Samat silmäsairaudet kuin suomalaisessa samojedipopulaatiossa glaukoomalla lisättyinä
- Autosomaalinen perinnöllinen munuaistulehdus

Tässä listassa esiintyvä vitiligo ei tarkoita rodulla usein esiintyvää ”talvikirsua” vaan symmetristä läiskittäistä pigmentin puutosta. Suomessa vitiligoa ei tietyvästi esiinny.

4.4 Ulkomuoto

Samojedinkoira on keskikokoinen ja tyylikäs arktinen pystykorva. Sen olemus ilmentää voimaa, kestävyyttä, viehkeyttä, notkeutta, arvokkuutta ja itseluottamusta. Yleisvaikutelmasta tulee näkyä, että samojedinkoira rakenteensa puolesta edelleen soveltuu rekikoiraksi.

Luusto on koiran kokoon nähden on vahva, mutta koira ei saa kuitenkaan vaikuttaa kömpelöltä tai raskaalta. Yleisemmät virheelliset rotutyypit ovat susimainen tyyppi, jolla on pitkä selkä, pitkät korvat ja kuono. Karhumainen tyyppi, jolla on matalat raajat ja joka on raskastekoinen.

Suomenpystykorvamainen tyyppi, jolla on hennot raajat, terävä kuono ja neliömäinen runko.

Ihante säkäkorkeus uroksilla 57cm, sallittu poikkeama +-3cm, nartuilla 53cm, sallittu poikkeama +-3 cm. Mikäli säkäkorkeus on rotumääritelmän sallimissa rajoissa, on koiran kokonaisuus senttejä tärkeämpi. Nykyinen ääripäiden yleistymisen ei kuitenkaan ole toivottavaa. Pienikokoiset nartut, joilla usein matalat raajat ovat yleistyneet. Koiran rungon pituus on noin 5% enemmän kuin säkäkorkeus.

Sukupuolten väliset erot ovat selvät. Painavana virheenä pidetään epäselvää sukupuolileimaa.

Hymyilevä samojedi-ilme on tärkeä. Tyypillinen ilme muodostuu oikeanasentoisista ja -muotoisista silmistä ja korvista sekä ylöspäin vetäytyvistä suupielistä. Löysät, riippuvat huulet tekevät ilmeen surullisen näköiseksi.

Selvärajaiset pigmenttikatkot huulissa tai silmäluomissa eivät ole sallittuja. Oikeaan ilmeeseen vaikuttavana tekijänä korvien oikea koko ja muoto ovat tärkeitä. Silmät ovat mahdollisimman tummanruskeat, hieman vinot ja mantelinmuotoiset. Ilme on ”hymyilevä”, ystävällinen, tarkkaavainen ja älykäs. Pehmeäkorvaisuus on virhe.

Yleisimpiä virheitä ovat vaaleat ja pyöreät silmät sekä suuret korvat. Pigmentit ovat pääosin hyvät, joillakin yksilöillä kirsupigmentissä vaihtelu kesän ja talven välillä on melko voimakas.

Vaaleanpunainen kirsu talvella johtuu melaniinia tuottavien solujen vähäisestä määrästä kirsussa sekä auringonvalon puutteesta. Tällä ei ole yhteyttä valkopälven eli vitiligo-sairauden kanssa. Voimakas pigmentin värin vaihtelu johtuu yksilön perimästä.

Samojedinkoiran liikkeet ovat voimakkaita, vaivattomia ja väsymättömiltä näyttävät; askel on pitkä. Eturaajojen askel on vetävä, takaraajoissa hyvä työntövoima. Koiran tulee liikkua halukkaasti ja vaivattomasti. Raviaskel on eteenpäin vievää ja voimakasta. Liikunta on paras tapa arvioida koiran rakennetta. Rodussa on erinomaisia liikkujia, mutta monet koirat voisivat liikkua paremmin. Oikeaan liikuntaan tulisi kiinnittää huomiota. Yleisiä virheitä ovat joko liian ahtaat tai liian leveät takaliikkeet sekä etujalkojen nostelu, jolloin etuaskel jää lyhyeksi. Myös painuneet välikämmenet ovat rodussa yleinen virhe.

Karvapeite on kaksinkertainen, säänkestävä arktinen karvapeite. Narttujen karvapeite on usein lyhyempää ja laadultaan pehmeämpää kuin urosten. Oikeanlaatuisessa karvassa on aina erityinen, hopeinen hohde karvan päässä (silver tips). Pehmeä peitinkarva ei ole toivottava ja virheeksi katsotaan myös liian pitkä ja roikkuva tai makaava peitinkarva. Turkki ei saa hulmuta koiran liikkeessä. Urosten ”leijonanharjan” säilymiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Keksinväri ei ole virhe, mutta valkoisen värin on oltava hallitseva, eivätkä valkoisen ja keksinvärin rajat saa olla jyrkkiä eikä koira saa vaikuttaa vaaleanruskealta.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Samojedinkoirien ensimmäinen jalostuksen tavoiteohjelma hyväksyttiin Kennelliitossa 1985. Siinä esitetyt tavoitteet olivat lähinnä lonkkakuvaustulosten seuranta: Samojedinkoira liitettiin Kennelliitto hyväksymään PEVISA-ohjelmaan vuosikokouksen 1982 päätöksellä rekisteröitävien pentujen vanhempien lonkkatutkimuksen osalta ilman rekisteröintirajoituksia. Kennelliiton hyväksymän PEVISA-ohjelman valmistuttua kuvauspakko astui voimaan 1.1.1988. Tämän jälkeen kasvattajat ovat pääsääntöisesti käyttäneet vain terveitä koiria siitokseen.

Kennelliitolle annetussa PEVISA-vuosiraportissa vuodelta 1995 todettiin, että tutkimuskautena 1987 – 1994 lonkkanivelen kasvuhäiriö oli pysynyt kutakuinkin samana eli noin 35 %:ssa. Ohjelmalla siis ei oltu pystytty parantamaan rodun lonkkadysplasia tilannetta. Jalostusvalinnat eivät ehkä ole olleet riittävän valikoiva lonkkaniveldysplasian suhteen ja tähän toivotaan parannusta nyt käyttöön saatujen BULP-indeksien myötä. Samalla todettiin huolestuneina HC:n esilletulo rodussa ja 1.1.1997 samojedinkoiran PEVISA-ohjelmaan liitettiin myös silmätutkimuspakko. Rotujärjestön vuosikokous liitti siihen alunperin myös rekisteröintirajoituksen, mutta se ei saanut Kennelliiton hyväksyntää.

PEVISA-ohjelman jatkaminen pienin muutoksin (silmätarkastuslausuntoväli muutettiin 22 kuukaudesta 30 kuukauteen) hyväksyttiin vuosikokouksessa 1999. Aikaväli muutettiin Kennelliitossa käytännöllisyyden vuoksi 36 kuukaudeksi. Ohjelmaa päätettiin jatkaa muuttumattomana edelleen seuraavaksi viisivuotiskaudeksi vuosikokouksessa 2004. Vuosikokous 2007 päätti anoa Kennelliitolta silmätarkastuksen voimassaolon lyhentämistä 24 kuukauteen. Tätä anomusta Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta ei ole vielä hyväksynyt.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA STRATEGIAT

6.1 Visio

Samojedi on rotumääritelmän mukaan seura- ja rekikoira, jonka kanssa harrastetaan aktiivisesti näyttelyitä ja talvisia koiraurheilulajeja. Rotujärjestö uskoo samojedin säilyvän monipuolisena

harrastuskoirana ilman että rotu jakautuu käyttö- ja näyttelylinjaisiin. Samojedin tulee jatkossakin pysyä koko perheen seurakoirana silti säilyttäen arktiset rekikoiraominaisuutensa.

Erityisen tärkeää on vaalia rodun hyvää terveystilannetta ja samalla pyrkiä säilyttämään kanta ulkomuodoltaan korkeatasoisena.

6.2 Rotujärjestön tavoitteet

6.2.1 Populaation kokonaistila ja rakenne

Tavoitteena on, että populaation koko pysyisi vakaana ja tehollinen populaatiokoko riittävänä. Geenipohjaa pyritään laajentamaan, siten että kotimainen kanta on mahdollisimman tehokkaassa käytössä (käytettyjen urosten ja narttujen suhde mahdollisimman lähellä 1:1) ja ulkomaista siitosmateriaalia pyritään hyödyntämään harkitusti ja maltillisesti.

6.2.2 Luonne

Samojedinkoiran luonne pyritään säilyttämään rotumääritelmän mukaisena, reki-, harrastus- ja seurakoiralle sopivana. Luonneongelmat eivät lisääny rodussa, vaan vähentyvät. Arkoja tai aggressiivisiä koiria ei käytetä jalostukseen. Kasvattajat kiinnittävät huomiota käyttämänsä siitosmateriaalin luonteeseen. Luonnetestattujen koirien määrä lisääntyy pitkällä aikavälillä. Ja otetaan käyttöön uusia luonteen arvioimisen mittareita (esim. MH luonnekuvaus).

6.2.3 Käyttöominaisuudet

Kasvattajien ja harrastajien tietoisuus ja kiinnostus käyttöominaisuuksista lisääntyy ja sen myötä niiden testaaminen rodunomaisissa käyttökokeissa lisääntyy pitkällä aikavälillä. Käyttöominaisuuksien säilyttäminen pysyy yhtenä jalostuksen tavoitteista ja rotu säilyy alkuperäiseen käyttötarkoitukseensa sopivana sekä luonteen että ulkomuodon osalta.

6.2.4 Terveys

Lonkkaniveldysplasia saadaan vähenemään rodussa. Lyhyen aikavälin tavoitteena on vähentää sairaiden osuutta 30 prosenttiin. Pitkällä aikavälillä pyritään edelleen vähentämään lonkkavikaisten osuutta. Tavoitteena on myös, että D-lonkkaisistakin tulee satunnaistapauksia pitkällä aikavälillä. Lonkkakuvattujen koirien määrää pyritään lisäämään niin, että lyhyellä aikavälillä päästäisiin 60 kuvausprosenttiin. Tavoitteena on, että kuvattujen koirien määrän lisääntyminen ja BULP-indeksien käyttö jalostuskoirien arvioinnissa parantavat tilannetta. Rotujärjestö pyrkii saamaan lonkkakuvattujen

koirien määrän nousuun sitouttamalla kasvattajat JTO:n tavoittelisiin erilaisilla kannustimilla, joita ei toistaiseksi ole sovittu johtokunnassa tai vuosikokouksessa. Näitä asioita pohditaan vuoden 2009 ja 2010 aikana jo tehdään sitovia päätöksiä. Pyritään jakamaan lisää tietoa kuvausten tärkeydestä myös nk ”kotikoirien” omistajille.

Silmäsairauksien osalta tutkittujen koirien määrä lisääntyy ja myös vanhoja jalostukseen käytettyjä koiria peilataan uudelleen nykyistä enemmän. Tällä hetkellä esiintyvien silmäsairauksien määrät eivät lisäänty vaan ennemminkin vähenevät pitkällä aikavälillä suhteutettuna tutkittujen koirien määrään. Jos perinnölliseen harmaakaihiin saadaan rodulle soveltuva geenitesti, voidaan kantajia käyttää terveiksi todettujen yksilöiden kanssa niin, että rodun geneettistä monimuotoisuutta voidaan suojella. Samaan tähtää monimuotoisuuden arvioiminen geenipoolin analysoinnilla. Kumpikin näistä tutkimuksista on käynnissä professori Hannes Lohen tutkimusryhmässä Helsingin yliopistossa. Vaikka mahdollisuus saada geenitesti ja geneettisen monimuotoisuuden arviointiin soveltuvia ”työkaluja” käyttöön kestääkin ehkä vuosia, voidaan näistä saada uusia mahdollisuuksia rodun jalostukseen tulevaisuudessa. Mikäli populaatiossa tulee ilmi sairauksia, joita ei tällä hetkellä ole, niiden leviäminen pyritään estämään välittömästi. Cilia aberranta- sairaiden koirien määrästä saadaan nykyistä luotettavammin tietoa ja pitkällä aikavälillä myös niiden määrä suhteessa tutkittujen määrään vähenee.

Muiden sairauksien osalta tavoitteena on kerätä tietoa ja selvittää nykytilannetta. Niiden esiintyvyys rodussa ei lisäänty pitkällä aikavälillä. Rotujärjestö pyrkii lisäämään silmäpeilattujen koirien osuutta järjestämällä tarvittaessa joukkopeilauksia ja ehkä jopa kutsumaan koiria niihin, jos omistajan yhteystiedot ovat saatavilla.

6.2.5 Ulkomuoto

Rotu säilyy ulkomuodoltaan yhtenäisenä, eikä esimerkiksi tuontikoirien käyttäminen erottele sitä erilaisiin tyypeihin. Rotu ei myöskään jakaudu käyttö- ja näyttelylinjaan, vaan ulkomuoto säilyy yhtenäisenä. Rakenne pyritään säilyttämään terveenä ja rotumääritelmän mukaisena sekä säilyttämään rodun erityispiirteet.

6.2.6 Osa-alueiden keskinäinen tärkeysjärjestys

Ensisijaisina tavoitteina ovat rodun mahdollisimman hyvä terveys sekä riittävän laaja geenipohja. Tavoitteet tukevat visiota terveestä, monipuolisesta ja hyväluonteisesta perhe- ja harrastuskoirasta.

6.3 Rotujärjestön strategiat

6.3.1 Populaatio ja sen rakenne

Rotujärjestö tukee riittävän geenipohjan säilyttämistä kannustamalla käyttämään monipuolisesti koiria siitokseen sekä välttämään ns. matadoriurosten käyttöä. Matadoriurokseksi kutsutaan urosta, jolla on populaation kokoon nähden liikaa jälkeläisiä. Rotujärjestö suosittelee, ettei yhdelläkään uroksella olisi elinaikanaan enempää kuin 50 pentua. Kasvattajia pyritään myös kannustamaan uusien jalostuskoirien tuonnissa. Tämän asian merkitystä riittävälle geenipohjalle tiedotetaan järjestön lehden kautta. Myös pentulistalle pääsyn vaatimuksia on kevennetty ulkomaisten urosten käytön osalta. Ulkomailta jalostuslainassa olevaa urosta saa käyttää lyhyen ajan sisällä useammalle nartulle kuin suomalaista urosta, mutta näissäkään olosuhteissa ei tule 50 pennun rajaa ylittää. Tämän toivotaan kannustavan kasvattajia tuomaan yhdessä uroksia jalostuslainaan ja näin voitaisiin populaation perimään saada mahdollisesti vaihtelua. Aikuista urosta lainaamalla tai tuomalla spermaa ulkomailta voi olla mahdollista saada käyttöön uros, jolla on jo näyttöä sen sopivuudesta jalostukseen. Tämä on suuri etu verrattuna pennun ostamiseen ulkomailta, sillä pennun sopivuudesta tulevaan jalostuskäyttöön ei ole tietoa. Jalostuslainauroksien, tuontisperman ja tuontikoirien käytöstä saa lisää tietoa Kennelliiton koirarekisteriohjeesta (<http://www.kennelliitto.fi/NR/rdonlyres/5BDC7D9B-F300-49DA-99C2-2ECA30480498/0/koirarekisteriohje2009.pdf>)

Rotujärjestö SAMY ylläpitää internet-sivustoa (samy.fi) sekä pyrkii tuomaan rotua esille, jotta kiinnostus rotuun säilyy pennunostajien keskuudessa ja rodusta on saatavilla todenmukaista tietoa rotuvalinnan perusteiksi. Tällä pyritään takaamaan tasainen pentujen kysyntä ja sitä kautta populaation koko.

6.3.2 Luonne

Rotujärjestön vaatimuksissa jalostukseen käytettäville koirille vaaditaan kolme virallista näyttelytulosta, joista vähintään yhdestä on saatava laatumaininta ”erittäin hyvä”. Näyttelyissä arvioidaan myös koiran luonnetta, eikä pentulistalle oteta sellaisen koiran pentueita, joka on saanut hylätyn näyttelyssä ihmisiin suuntautuvan arkuuden tai aggressiivisuuden vuoksi. Yhden tuloksista voi korvata jalostustarkastus tai rodunomainen käyttökoe, joissa luonnetta myös arvioidaan.

Koirien luonteiden kehitystä seurataan näyttelyarvosteluiden, luonnetestien tulosten ja jäsenistölle tehtävien kyselyiden perusteella. Uutena luonteen arvioinnin muotona otetaan käyttöön MH luonnekuvaus. Urostiedustelukaavakkeessa kysytään kasvattajalta kuvausta nartun luonteesta. Kasvattajia pyritään kannustamaan koirien luonteen testaukseen sekä luonteen huomioimiseen siitoskoirien kohdalla tiedottamalla asiasta rotujärjestön lehdessä. Eri testien tulokset julkaistaan

vuosittain lehdessä. Luonnetestien, ja tulevaisuudessa myös MH-kuvausten, tuloksista tullaan tekemään yhteenvetoja muutamien vuosien välein.

Rotujärjestö palkitsee vuosittain menestyksekkäimmän agility- ja toko-koiran. Lehdessä julkaistaan myös kaikki tulokset kyseisissä lajeissa sekä juttuja, joilla tehdään eri lajeja tunnetuksi. Näillä keinoilla kannustetaan rodun harrastajia lajien pariin, jolloin saadaan myös tietoa rodun soveltuvuudesta harrastuskoiriksi.

6.3.3 Käyttöominaisuudet

Rotujärjestö on perustanut uudelleen valjakkotoimikunnan vuonna 2007. Toimikunnan tarkoituksena on pitkällä aikavälillä edistää valjakkotoimintaa lisäämällä harrastajien tietoisuutta ja neuvomalla heitä esimerkiksi järjestön tapahtumissa. Lisäksi rotujärjestön internet-sivuilla ja lehdessä julkaistaan valjakkoaiheisia juttuja, joilla pyritään lisäämään tietoisuutta ja kiinnostusta käyttöominaisuuksia kohtaan. Vuosittain palkitaan menestynein käyttökoira Vuoden valjakkokoira-tittelillä ja kaikki valjakkotulokset julkaistaan rotujärjestön lehdessä.

Rotujärjestö myös tukee jäsenyhdistyksiään käyttö- ja kilpailukokeiden järjestämisessä, sekä tiedottamalla niistä internetissä ja lehdessä. Rotujärjestö on yhdessä muiden arktisia vetokoiria harrastavien yhdistysten kanssa osallistunut käyttöominaisuuksia esille tuovaan ulkomuototuomareiden koulutukseen.

6.3.4 Terveys

Rotujärjestö seuraa lonkkakuvaus- ja silmätutkimustuloksia vuosittain ja tiedottaa niistä vuosikokouksessa ja lehdessä. Koska tuloksia voi seurata myös KoiraNet jalostustietojärjeselmästä, niin rotujärjestön tehtävänä onkin ennen kaikkea tulosten merkityksen havainnollistaminen ja rotujärjestö haluaa lisätä kasvattajien tietoisuutta rodun populaation tilanteesta sekä sen merkityksestä rodun terveydelle. Kasvattajia kannustetaan tutkituttamaan koiriaan tiedottamalla asiasta lehdessä terveystietojen yhteydessä sekä puhumalla asiasta rotujärjestön tapahtumissa kuten kasvattajapäivillä ja vuosikokouksissa. Rotujärjestö järjestää myös silmä- ja lonkkajoukkotutkimustilaisuuksia, jolloin kannustetaan sellaisienkin koirien tutkimuksia, joita ei välttämättä käytetä jalostukseen. Eri sairauksista julkaistaan artikkeleja lehdessä, jotta kasvattajat paremmin ymmärtäisivät sairauksia ja niiden merkitystä populaation ja yksittäisen sairaan koiran kannalta. Rotujärjestö kannustaa lisäksi kasvattajia tutkituttamaan koirien lonkkia ja silmiä myöntämällä kasvattajapalkinnolla, joka painottaa tutkittujen ja terveiden koirien määrää. Nämä ovat pitkän aikavälin keinoja, joiden toivotaan vaikuttavan asenteisiin ja sen myötä toimintaan.

Lonkkien osalta pentulistalle vaaditaan jalostuskoiralle lonkkakuvaustulosta A, B tai C. Pentueen vanhempien lonkkaindeksien keskiarvon on oltava vähintään 101. Lisäksi uroksen kolmannen pentueen jälkeen ja nartun toisen pentueen jälkeen vaaditaan tutkituttamaan jälkeläisistä vähintään 40 prosenttia ennen kuin kyseisten koirien uusia pentueita otetaan rotujärjestön pentuvälitykseen. Jälkeläisten lonkkaindeksien keskiarvon on oltava vähintään 101, jotta uudet pentueet hyväksytään listalle. Nämä ovat lyhyen aikavälin keinoja, joilla pyritään saamaan kasvattajat huomioimaan lonkkaindeksit konkreettisenä työvälineenä rodun lonkkatilanteen parantamiseksi.

Silmien osalta pentulistalle vaaditaan, ettei koira tai sen jälkeläinen saa silmätarkastuksissa osoittaa oireita perinnöllisistä silmäsairauksista. Myös jos toisella vanhemmista on muutama ylimääräinen ripsi, tulee toisen olla tältä osin terve. Uroksen kolmannen ja nartun toisen pentueen jälkeen vaaditaan, että jälkeläisistä on tarkastettu vähintään 40 prosenttia ennen uusia pentueita. Vanhoja koiria, joita on käytetty jalostukseen, kehoitetaan tutkituttamaan uudelleen silmien osalta vielä jalostuskäytön jälkeenkin. Asiasta tiedotetaan rotujärjestön lehdessä sekä tapahtumissa. Nämä ovat pitkän aikavälin keinoja, joilla rodun silmäsairaustilannetta pyritään kartoittamaan ja parantamaan.

Pentulistalle ei hyväksytä sellaisen koiran jälkeläisiä, joka sairastaa epilepsiaa tai jotakin sisäelinsairautta, tai jonka jälkeläisellä näitä on todettu. Samojedinkoirilla ei ole runsaasti allergioita. Allergiaa tai atopiaa sairastavaa yksilöä ei tule käyttää siitokseen.

Rotujärjestön sivuilla on jatkuvasti saatavilla lomake, jolla voi ilmoittaa jalostustoimikunnalle koiransa sairaudesta tai yllättävästä kuolemantapauksesta. Sairauksista ilmoittamiseen kannustetaan myös lehden välityksellä ja asiasta muistutetaan järjestön tapahtumissa. Seurannasta on maininta myös yhdistyksen pentuaapisessa, joka tavoittaa suuren osan uusista samojedinkoiran omistajista. Mikäli jalostustoimikunta kuulee epävirallisesti jostakin sairaustapauksesta, pyritään koiran omistajaan olemaan yhteydessä ja pyytämään häneltä virallisia tietoja tapauksesta. Ilmenneistä sairauksista tiedotetaan rotujärjestön lehdessä ja omistajan luvalla voidaan julkaista sairaan koiran tiedot.

Rotujärjestö seuraa samojedinkoirien tilannetta myös ulkomailla. Tällä pyritään ennakoimaan mahdollisten ulkomailla esiintyvien terveysongelmien leviämisen riskiä suomalaisen populaation tuontikoirien mukana. Kun uutta tietoa saadaan, siitä kirjoitetaan rotujärjestön lehdessä ja lisätään näin kasvattajien tietoisuutta rodun tilanteesta muualla.

Yhteenveto samojedinkoirien jalostusvaatimuksista, jotka täyttävä yhdistelmä otetaan rotujärjestön ykköspentulistalle. Kakkoslistalle pentue voi päästä jalostustoimikunnan harkinnan mukaan jollei esim. riittäviä näyttelykäyntejä ole.

- Siitosyksilön lonkkatulokset A, B tai C ja lonkkaindeksin keskiarvo parituskumppanin kanssa vähintään 101
- Jälkeläisnäyttö uroksilla 3 pentueen jälkeen, nartuilla kahden pentueen jälkeen
- Ei perinnöllisiä silmäsairauksia tai niitä sairastavia jälkeläisiä
- Ei sairasta epilepsiaa tai muita sisäelinsairauksia
- Arkuus tai aggressiivisuus sulkee yksilön jalostuksesta
- Riittävät näyttelytulokset: Kolme virallista näyttelyä, joista vähintään yksi EH tai riittävästi muita korvaavia tuloksia

6.3.5 Ulkomuoto

Rotujärjestö järjestää jalostus- ja jälkeläistarkastuksia eri puolilla Suomea sekä vuosittaisen erikoisnäyttelyn, joiden avulla seurataan samojedinkoirien ulkomuotoa. Pentulistalle pääsyyn vaaditaan vanhemmilta kolme näyttelytulosta, joista vähintään yhdestä on oltava laatumaininta ”erittäin hyvä”. Uroshdotuksissa huomioidaan myös ulkomuoto ja edellytetään kasvattajaa arvioimaan koiransa ulkomuodollisia heikkouksia ja vahvuuksia. Rotumääritelmän tulkitsemisesta ja ulkomuodollisista virheistä tiedotetaan järjestön lehdessä artikkeleilla. Ulkomuodosta keskustellaan myös kasvattajapäivillä.

Samojedien kasvattajat ovat suurimmaksi osaksi aktiivisia näyttelyharrastajia ja ulkomuotoon kiinnitetään paljon huomiota. Tilannetta kuitenkin seurataan esimerkiksi sen osalta, ettei käyttö- ja näyttelytyypit ala erota toisistaan. Jos tällaista kehitystä alkaisi ilmetä, siitä tiedotettaisiin jäsenistölle ja pohdittaisiin jatkotoimenpiteitä.

Tuomarikokelaiden ja ulkomuototuomareiden koulutusta ja tuomarikollegioita järjestetään Kennelliiton määräysten mukaisesti.

6.4 Mahdollisuudet ja uhat

Nykyhetken vahvuudet ja heikkoudet sekä tulevaisuuden mahdollisuudet ja uhat. Yhteenveto kaikilta tärkeiltä osa-alueilta: populaatio, luonne, terveys, rakenne.

Populaatio:

Vahvuudet	Mahdollisuudet
<p>Pieni sukusiitosprosentti.</p> <p>Käyttämätöntä materiaalia reservissä.</p> <p>Kansainvälisesti ulkomuodollisesti tasokas kanta.</p> <p>Rekisteröintimäärät vakiintuneet, kysyntä vastaa tarjontaa.</p> <p>Koirilla hyvät luonteet.</p>	<p>Jalostuskoirien hankinta melko helppoa, rotu melko yleinen kaikkialla maailmassa.</p> <p>Keinosiemennysmahdollisuudet lisäävät kannan monipuolisuutta.</p>
Heikkoudet	Uhat
<p>Ulkomaisten koiramateriaalin taustoista ei tiedetä.</p> <p>Käyttämätöntä materiaalia reservissä.</p> <p>Käyttökelpoista siitosmateriaalia mahdollisesti hukataan koiran omistajan siitoskäytön tai koiranäyttelyiden suhteen kielteisen asenteen vuoksi.</p>	<p>Jalostusmateriaalia hukattu, hyvätasoisia ja terveitä koiria ei ole käytetty jalostukseen.</p> <p>Tehollinen populaatio pienenee väärin jalostusvalintojen vuoksi, käytetyt koirat ovat läheistä sukua keskenään.</p>

Luonne:

Vahvuudet	Mahdollisuudet
<p>Yleisesti ottaen luonne on rotumääritelmän mukainen, avoin ja sosiaalinen.</p> <p>Sopeutuvuus uusiin tilanteisiin ja olosuhteisiin</p> <p>Aggression puute.</p>	<p>Luonne säilyy rotumääritelmän mukaisena, kun siihen kiinnitetään huomiota.</p> <p>Sopii ns. vasta-alkajan koiraksi.</p>
Heikkoudet	Uhat
<p>Arasti käyttäytyviä/arkoja koiria on ja niitä käytetään jalostukseen.</p>	<p>Jos luonteen epätyypillisyyksiä ei karsita siitosvalinnoissa, asia kostahtuu ja yleistyy.</p>

Terveys

Vahvuudet	Mahdollisuudet
Yleisesti ottaen terve rotu. Ei yleisiä, henkeä uhkaavia perinnöllisiä sairauksia. Sairauksien seurantalomake on saatu käyttöön.	Kasvattajien avoimuudella ja yhteistyöllä saadaan perinnölliset sairaudet pysymään minimissä ja mahdollisuuksien mukaan vähenemään. Indeksien käyttö lonkkaniveldysplasian vastustamisessa voi parantaa tilannetta Geenitestien käyttö perinnöllisen harmaakaihin torjumisessa
Heikkoudet	Uhat
Lonkkaniveldysplasia vaikeasti poistettavissa. Muotiurosten liikakäyttö. Jälkeläisseurannan laiminlyönti uroksen siitoskäytön alussa. Sairauksien perinnöllisyyden vähättely.	Silmäsairauksiin ei kiinnitetä tarpeeksi huomiota jalostusvalinnoissa ja ne pahenevat ja yleistyvät nopeasti. Urosten käyttöä ei haluta rajoittaa Indeksejä ei osata hyödyntää jalostusvalintoja tehtäessä Ulkomaisen jalostusmateriaalin tuntemattomuus. ”Kotikoirien” terveystarkastusten laiminlyönti.

Rakenne

Vahvuudet	Mahdollisuudet
Hyvärakenteisia koiria on joka suvussa.	Ulkomuodon tason säilyttäminen mahdollista. Hyvää, rodunomaista rakennetta korostetaan terveyden ja käyttöominaisuuksien edellytyksenä.

Heikkoudet	Uhat
Huonorakenteisia etuosia esiintyy runsaasti. Koirat ovat liian suoraa etuosiltaan ja välikämmenet joillakin liian painuneet. Työkoiran toimivuus kärsii.	”Muotivirtaukset” muuttavat rakennetta huonompaan suuntaan. Kiinnitetään huomiota vain yksityiskohtiin ja rakenteen toimivuus kärsii. Etuosan rakenteen muuttuminen voi altistaa kyynärnivelsairauksille.

6.5 Varautuminen ongelmiin

Riski	Vaikutus	Todennäköisyys	Ehkäisevät toimenpiteet
Perinnöllisten sairauksien lisääntyminen.	Vaikea löytää tervettä jalostusmateriaalia.	Keskimääräinen.	Kasvattajan ja jalostustoimikunnan yhteistyö, tehokas tiedottaminen ja seuranta. Geneettisen monimuotoisuuden arvioimisen mahdollisuudet otetaan käyttöön. Urosten maksimijälkeläismäärä 50 pentua elinaikana.
Luonteiden arkuus lisääntyy.	Ei sovi enää kenen tahansa omistamaksi seurakoiraksi.	Pieni.	Ongelman tiedostaminen ja arkojen koirien siitoskäytön välttäminen.
Eriytyminen näyttely- ja rekikoiralinjoihin.	Rotutyypin jakautuu.	Pieni.	Rotumääritelmän mukaisen rakenteen vaaliminen.

6.6 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi

2009 Kasvattajien ja harrastajien neuvottelu- ja koulutuspäivät syyskuussa Jyväskylässä.

Erikoisnäyttely Helsingissä kesäkuussa. Erikoiskoulutus tammikuussa tuomareille . Tiedottaminen, JTO valmistuu. Jalostustarkastus syksyllä Jyväskylässä.

2010 Terveyskysely otannalla tietyinä vuonna syntyneille. Erikoisnäyttely Pirkanmaalla.

Tuomarikoulutus. Tiedottaminen. Jalostustarkastukset. Joukkoterveystarkastukset tarvittaessa.

2011 Tehdään yhteenveto ja tulkintaohjeet luonnetestituloksista. Erikoisnäyttely. Tuomarikoulutus.

Tiedottaminen. Jalostustarkastukset. Joukkoterveystarkastukset tarvittaessa.

2012 Yhteenveto tavoitteiden saavuttamisesta. Erikoisnäyttely. Tuomarikoulutus. Tiedottaminen.

Jalostustarkastukset. Joukkoterveystarkastukset tarvittaessa.

2013 Uusi PEVISA-ohjelma, JTO:n päivitys. Erikoisnäyttely. Tuomarikoulutus. Tiedottaminen.

Jalostustarkastukset. Joukkoterveystarkastukset tarvittaessa.

7. TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Jalostustoimikunta on ensisijaisesti vastuussa tavoiteohjelman noudattamisesta ja sen toteutumisen seurannasta. Koska jalostustoimikunta on hallituksen alaisuudessa, hallitus viime kädessä valvoo tavoiteohjelman noudattamista. Rotujärjestön on huomioitava jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteet vuotuista toimintasuunnitelmaa laatiessaan.

Jalostustoimikunnan on vuosiraportissaan selostettava tavoiteohjelman toimenpiteiden toteutumista ja asetettujen päämäärien saavuttamista. Vuosiraportissa on esitettävä yhteenveto edellisen vuoden rekisteröinneistä sekä muista kannan rakenteeseen liittyvistä seikoista kuten sukusiitosprosentti, urosten jälkeläismäärät, suhdeluku käytetyt urokset/nartut. Jalostustoimikunnan vuosiraportti julkaistaan yhdistyksen lehdessä.

Jalostuksen tavoiteohjelma on kokonaisuudessaan oltava luettavissa yhdistyksen nettisivuilla. Sitä päivitetään tarvittaessa, kuitenkin viiden vuoden välein.

Jos ja kun siihen suunnitellaan asiasisällöllisiä muutoksia, nämä muutokset on julkaistava siinä yhdistyksen lehden numerossa, missä esitetään kokouskutsu siihen kokoukseen, missä kyseiset muutokset käsitellään.

8. LÄHTEET

- Ahola, Hanne, 2000: Ylimääräisiä ripsiä silmäluomen sisäpuolella - Valkoturkki-lehti 2/2000.
- Ahola, Hanne, 2004: Katsaus retinal dysplasian ihmeelliseen maailmaan - Valkoturkki-lehti 3/2004.
- Anttila, Marjukka ELT, 2006 – Puhelinkeskustelu Hanne Aholan kanssa 11.10.2006
- Bernard, M.A. – Valli, V.E. 1977: Familial renal disease in samoyed dogs – Can Vet Jour vol 18, no 7 July.
- Catchpole B. – Kennedy L.J. – Davison L.J. – Ollier W.E.R: Canine diabetes mellitus: from phenotype to genotype; Journal of Small Animal Practice 2007
- Catchpole B. – Ristie J.M. – Fleeman L.M. - Davison L.J: Canine diabetes mellitus: can old dogs teach us new tricks?; Diabetologia vol 48 number 10 October 2005 1948-1956
- Dice, PF 2nd, 1980: Progressive retinal atrophy in the Samoyed – Mod Vet Pract. Jan; 16 (1)
- Ekesten B. – Narfström K. 1991: Correlation of morphologic features of the iridocorneal angle to intraocular pressure in Samoyeds: Am J Vet Res; Nov; 52 (11):1875-8.
- Gelatt, Kirk N – MacKay, Edward O, 2004: Prevalence of the breed-related glaucomas in pure-bred dogs in North America – Veterinary Ophthalmology March 2004 Vol 7.
- Grounds, Beryl and Geoff 1998: All About the Samoyed. England: Kingdom Books.
- Holle, DM – Stankovics, ME – Sarna, CS – Aguirre, GD 1999: The geographic form of retinal dysplasia in dogs is not always a congenital abnormality – Vet Ophthalmol; 2(1).
- Jansen, Barbara – Thorner, Paul S – Singh, Amreek – Patterson, Jim M – Lumsden, John H – Valli, Victor E – Bauman, Reuben – Basrur Parvathi K, 1984: Animal mode of human disease: hereditary nephritis in Samoyed dogs – Am J Patol. 116
- Jansen, Barbara – Victor, E.O. – Thorner, Paul – Bauman, Reuben – Lumsden, John H. 1987: Samoyed Hereditary Glomerulopathy: Serial, Clinical and Laboratory (Urine, Serum Biochemistry and Hematology) Studies – Can J Vet Res; 51
- Kangasvuori, Inkeri, 2003: Pohjanpystykorvan perinnöllisistä sairauksista I-osa – Pystykorvalehti 2/2003
- Kennedy L.J. - Davison L.J –Barnes A. – Short A.D. – Fretwell N. – Jones C.A. – Lee A.C. – Ollier W.E.R. - Catchpole B. : Identification of susceptibility and protective major histocompatibility complex haplotypes in canine diabetes mellitus; Tissue antigens 68, 467-476
- Kimmel, Susan E – Ward, Cynthia R. – Henthorn, Paula S. 2002: Familial Insulin-Dependent Diabetes Mellitus in Samoyed Dogs – J Am Anim Hosp Assoc. May-Jun; 38 (3).
- Kommonen Bertel ELT, HY, sähköposti 13.2.2006.
- Meyers, VN – Jezyk, PF – Aguirre, GD – Patterson, DF, 1983: Short-limbed dwarfism and ocular defects in the Samoyed dog – J Am Vet Med Assoc. Nov 1; 183 (9).

- Newsletter, August 2008: Inherited Diseases in Australian Samoyeds. New South Wales Samoyed Club Inc Vol 48-No3, s 9-10.
- Short A.D. - Catchpole B. - Kennedy L.J. - Barnes A. - Fretwell N. - Jones C.A. – Thomson W. - Ollier W.E.R: Analysis of Candidate Susceptibility Genes in Canine Diabetes; Journal of Heredity 2007 98(5) 518-525
- Slatter Douglas, 2001: Fundamentals of Veterinary Ophthalmology, 3rd edition Philadelphia, USA: Saunders
- Suomen Samojedinkoirayhdistyksen 10-vuotisjulkaisu, 1975 – Savonlinnan lomakepaino oy.
- Ward, Robert H and Dolly, 1977: The Complete Samoyed, 6. printing. New York: Howell Book House Inc.
- www-dokumentti: <http://www.kennelliitto.fi/FI/jalostusjakasvatus/artikkelit/lonkkanivel.htm> Luettu 18.5.2009
- www-dokumentti: <http://www.koirakissaklinikka.fi/Default.aspx?id=361561> Luettu 18.5.2009
- www-dokumentti: <http://www.koiranjalostus.fi/sundgren.pdf>. Luettu 9.9.2008
- www-dokumentti: <http://www.koiranjalostus.fi/seminaariartikkeli.htm>. Luettu 9.9.08
- www-dokumentti: <http://www.saunalahti.fi/samans/SHS/sairaudet/RD-PHTVL-PHPV.html>. Luettu 13.2.2006.
- www-dokumentti: http://www.springerspanielit.com/JTO_wss/JTO_wss.pdf. Luettu 14.5.2009

9. LIITTEET

- Rotumääritelmä (hyväksytty: PKU 22.7.1997, FCI 17.11.1997, käännös SKL-FKK 4.2.1998)
- Rotumääritelmän tulkinta
- Jalostustoimikunnan toimintaohje
- Kasvattajapalkinnon säännöt
- Vähimmäisvaatimukset siitokseen käytettäville koirille
- Sairauksien seurantalomake
- Luonnetestin ihannetulokset samojedinkoiralle